

CEREMONIAL, Wid Hans Kongl. Maj:ts Höga Kröning

Cum Gratia & Privilegio S:ae R:ae Maj:tis.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Henr. Fought, 1772.
Huset N:o 104, på Stora Nygatan

Transkriberat från fraktur till antikva av Jennie Nell, Elisabeth Mansén och Alfred Sjödin, Sällskapet Gustaf III

Redaktör: Jennie Nell

Originalen i Kungliga Bibliotekets samlingar

[Vänligen notera att arbetet med slutversion av denna utgåva är pågående.]

1. §

Onsdagen för kröningen, som är then 27 Maji, warder genom en härhold, hwilken, uti thess drägt, therom undfår befallning af Kongl. Maj:t uti Rådet, på the wanlige ställen både i Staden och på Malmarne, under Pukor och Trumpeter allmänneligen kundgjordt, at theas Kongl. Maj:ters kröning then 29 Mai, och Hans Kongl. Maj:ts hyllning then 1 Junii, kommer at för sig gå, til hwilken ända hwar och en å tid och ort, som här nedanföre omförmäles, sig hafwer at ställa.

2. §

Twänne kammarherrar afsändas til Riksens Ständer them sådant at kundgöra, med begäran, that Riksens Ständer ofwanberörde krönings-dag, then 29 Maji, klockan åtta om morgonen, sig wille hwart och et Stånd, på thess wanlige ställe församla, och sig therifrån til Kongl. Slottet begifwa, at wara Theras Kongl. Maj:ter uti Processionen til och ifrån kyrkan följaktlige.

3. §

I lika måtto blifwa Herrar Riksens Råd med theas Fruer och Fröknar, kongl. Collegierne här i Staden, samt närwarande Embetsmän och theas Fruentimer, budne, at sig inställa på then tid och ort, enom hwarje tilsagt blifwer.

4. §

Then härwarande Fransyske Ambassadeuren, och främmande Magters Sändebud, gifwes tilkänna, at ställen för them äro i kyrkan utsedde.

5. §

Följande dagen, som är Thursdagen, emot aftonen, afhämtas på wanligt sätt *Regalierne*, tillika med Smörje-Hornet ifrån Kongl. Ränthe-Kammaren, och lägges på the thertil utsedde ställen af Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken uti Theras Kongl. Majestäters Rum.

6. §

Sjelfwa Krönings-dagen om morgonen klockan Sex, församlar sig Kongl. Lif-*Drabante-Corpsen* uti Kongl. *Drabante-Salen*, Kongl. Lif-*Gardet* på thess wanliga *Parade-plats*, the härwarende *Compagnier* af Kongl. Lif-Regementet på Norremalms Torg, Stadsens Borgerskap til häst på Barnhus-Gården, Uplands Regementet på *Arsenals-Gården*, och Borgerskapet til fot af Norremalms *Compagnierne* på Hö-Torget, the af Stads-*Compagnierne* på Stor-Torget, och the af Södermalms *Compagnierne* på Södermalms Torg.

7. §

Kongl. Lif-Regements *Compagnierne* marchera ifrån Norremalms Torg til Kongl. Slottet, hwaraf så wäl the twänne *Compagnierne*, med thess Pukare och fyra Trompetare frammanför sig, som komma at begynna *Processionen*, som the öfrige *Compagnierne* med thess Trompetare, hwilka sluta then samma, ryda in på inre Borg-Gården och formera sig, på sätt som följer:

8. §

Innan *Processionen* skal börjas, warda alla Hästar och Wagnar, som therwid komma at brukas, rangerade på then inre eller Stora Borg-Gården, i följande ordning: neml. närmast intil Stora Wästra Porten the bägge Förste *Esquadronerne* af Lif-Regementet, som skola börja *Marchen*, med thess Pukor och Trompetar framför sig; näst bakom them til höger, the två par Pukor samt the Trompetare, som skola wara Kongl. Maj:t följaktige. Til wänster the twänne par par Pukor och Trompetar, som följa Drottningen. Bakom them til höger Riks-Stallmästarens herr Fält-Marskalken Ridd. och *Commend. Grefwe Axel Fersens* Häst, med thess *Laquajier*. Bakom honom Herr Riks-Rådets och Öfwerste-Marskalkens Häst. Ther bakom, Hästarne uti et led för the öfrige Herrar Riksens Råd, som äro Kongl. Maj:t följaktige; Herrar Riksens Råds *Laquajier* stå i sin ordning ytterst ut. Bakom them Krönings-Hästen, som hålles af twänne Beridare, *Fromhold Ehrenström* och *Baron Claes Rålamb*. Kongl. Maj:ts *Laquajier* stå på båda sidor. Så Theras Kongl. Högheters Hästar, Prints *CARLS* til höger och Prints *FRIEDRICH ADOLPHS* til wänster. Theras *Laquajier* på båda sidor. Ther bakom Hennes Maj:ts Drottningens Öfwerste-Stallmästares Herr *General-Lieutenanten* och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-*Orden Baron Samuel Stiernelds* Häst. Thernäst Krönings-Wagnen, med Drottningens *Laquajier* omgifwen til höger. Hennes Kongl.

Höghets Printsessan *SOPHIA ALBERTINAS* Wagn. På then sidan åt Norremalms-Torg alla Herrar Riksens Råds och Theras Fruers Wagnar. Midt emot, alla Kongl. Hof-Wagnarne. Midt för then Södra Porten eller Kyrko-Hwalfwet, tredje och fjerde Lif-Regements *Esquadronerne*, som sluta *Marchen* och göra *Front* åt Norra Porten. Kongl. Maj:ts Hingst-Ridare sitta til Häst frammanför the Wagnar, för hwilka the uti *Processionen* skola rida. Under-Stall-mästaren och Riddaren *Johan Wanoch* tilser, at thenne ordning hålles, och att alla Wagnar defilera, på sätt som föreskrifwit är.

9. §

På thet all trängsel och oordning må undwikas, blifwa på then inre Borg-Gården inga andra tillätne at wara, än the, som böra följa uti *Processionen*.

10. §

Hayen formeras på följande sätt: Kongl. Lif-*Drabanterne* upställa sig å ömse sidor uti Lif-*Drabante* Salen, Stånds*Drabanterne* uti deras Flachser och med *Partisaner* upställas utanför *Drabante-Sals* dörren så långt the äro tillräckelige.

Hälften af Kongl. Lif-*Gardets Grenadierer* formera therifrån *Hayen* öfwer yttra Borg-Gården utföre Stora Kyrko-Brinken, så långt the räcka til.

Therefter formeras then utaf hälften af Kongl. Lif-*Gardet* til alla Riks-Ståndens *Sessions-Rum* lika, sedermera öfwer Riddarehus-Torget, Stora Nygatan utföre til hälften af quarteret *Ulysses* och *Palamedes*.

Af Kongl. Lif-*Gardet* formeras jämwäl en *Bataillon* på Riddarehus-Torget.

Ifrån ther Kongl. Lif-*Gardet* wid quarteret *Ulysses* tager ända, then öfriga delan av Nygatan och til början af Kornhamns-Torget, göres *Hayen* af halfwa Uplands Regementet, som uti Tyska Kyrko-Brinken, nedre wid Nygatan, formerar en *Bataillon*.

Näst intil Uplands Regementet, öfwer Kornhamns Torget, Qwarnhuset förbi och intil hörnet af *Banco*-huset wid Skeppsbroen, upställes en *Haye*, hälften af Borgerskapet til fot, som wid Kornhamn uti Gränden mellan *Quarteret Deucalion* och *Medusa* formerar en *Bataillon*.

Therifrån och intil hörnet af *Quarteret Phoebus*, Skeppsbron förbi, i anseende til then Borgerskapet til häst eljest ärnade platsens trängsel och ringa utrymme, rangerar sig bemälte Borgerskap, tre Man högt på ömse sidor om gatan.

Ifrån ther Borgerskapet til häst tager ända, then öfriga delen af Skeppsbron förbi och intil hörnet af *quarteret Bootes*, göres åter *Hayen* af then andre hälften utaf Borgerskapet til fot, som nedre wid Skeppsbron, midt emot *quarteret Bacchus*, formerar thess andra *Bataillon*.

Therifrån Slottsbacken upföre intil och med öfwerste steget af Slottsbacks-trappan, *continuerar Hayen* af andra halfwa Uplands-Regementet, som nedre wid Stenhuggare-bodarne formerar thess andra *Bataillon*.

Uppå platsen therifrån intil hörnet af Bollhuset närmast til Kyrkan formeras ej någon *Haye*, utan hålles samma plats genom wakt uti gatu-öppningarne ifrån alt Folk ledig, i anseende til Kongl. Lif-Regementets upställande therstädes, som, wid *Processionens* ankomst, bör ske på ömse sidor af the twänne *Compagnier*, hwilka begynna *Processionen*, at thenna emellan them må kunna *passera* fram til Kyrkan.

The Kongl. Lif-Regements *Compagnier*, som sluta *Processionen*, förfoga sig wid ankomsten, jämwäl til the på bemälte plats förr warande twänne *Compagnier*, ochförblifwa [sic] hälften på hwardera sidan om gatan til thess åter-*Processionen* sker, tå the, som skola begynna, rycka fram förut, och the andre qwarstående til thess the skola begifwa sig fram att sluta *Processionen*.

Men ifrån Bollhus-hörnet öfwer kyrkogården och intil kyrkodörren formeras *Haye* af the öfrige Kongl. Lif-Gardets *Grenadierer* och then andra hälften af Lif-Gardet, som jemwäl på Kyrkogården formerar en *Bataillon*.

11. §

Klockan åtta om morgonen ringes första gången uti alla Kyrkorne i Staden och på Malmarne.

12. §

Klockan tre fjerdedelar til Nio ringes annan gång, och när *Processionen* begynnes ringes samman, hwarmed fortfares til thess Kongl. Maj:ter kommit in i kyrkan.

13. §

Klockan åtta om morgonen afsändes en kammarherre at öfwerlemna Smörje-Hornet til Ärkie-Biskopen sedan thet blifwit tilredt.

14. §

När första gången ringes, församla sig Herrar Riksens Råd uti Råds-Salen, klädde i thesas wanliga klädedrägt, och the Herrar Riksens Råd, som äro *Seraphimer-Riddare* och *Commendeurer*, med *Ordens-kädjorne* therutanpå, som ock the öfrige herrar *Seraphimer-Riddare* och *Commendeurer* af the andra bägge *Orden*, bära then stora *Ordens-drägten* med kappan och kädjan, ehwad *function* wid *Ceremonien* the månde hafwa, undantagandes *Capitaine-Lieutenanten* af Lif-*Drabanterne* och Öfwer-Hof-Jägmästaren, som äro i sina *Uniformer*.

15. §

När första gången ringes, begifwa sig Riksens Ständer ifrån the ställen, ther the sig efter wanligheten församlat, til kongl. Slottet, i följande ordning: nemligen först Bonde- sedan Borgare- thereafter Präste Ståndet, anförde af thesas Talemän, och sist Landt-Marskalken med Ridderskapet och Adelen, som efter wanligheten hafwer framför sig twänne Härhålder, Kongl. *Secreterarne Joh. Gabr. Gråå* och *Gustaf Haldin*, hwilka samteligen församla sig i Riks-Salen samt begifwa sig sedermera therifrån genom Råds-Rummen til thesas här nedanföre anwiste ställen i *Processionen*, tå the blifwit tillsagde at *Processionen* tager sin början, för at genast kunna följa med then samma, men *Extra Capita*, Hof-Staten, och *Deputerade* ifrån *Pommern* och *Wismar*, samla sig jämte Krigs-

Befälet uti Kongl. *Drabante-Salen*, *Mat-Salen* och *Förmaket*: Hennes Maj:ts *Hof-Stat* och the som höra til Drottningens *Procession* samla sig i *Stora Galleriet*.

16. §

The som ej hafwa någon *Function*, men dock budne blifwit, at sig uti Stor-Kyrkan infinna, så wäl som af Fruentimret the, som icke följa med i *Procession*, infinna sig i Kyrkan i så god tid, neml. för klockan tio, at hwarken Riksens Ständer eller *Processionen* af thes Wagnar på något sätt måge hindras. The draga ock försorg, at Wagnarne til thes afhämtande icke återkomma förr, än sedan hela *Acten* är slutad och trängslen til thet mästa afstadnat.

17. §

Uti kyrkan äro tilstädes *Ceremonie-Mästaren*, *Hof-Intendenten*, twänne kammarherrar, *Under-Ceremonie-Mästaren* och fyra *Hof-Junkare* och *Hof-Qwartermästaren*, en hwar på thes tilbörliga ställe, at emottaga och *placera*.

18. §

Wid förbigåendet skyldras för Riksens Ständer.

19. §

Alla the, som hafwa någon *function* hos Hans Maj:t Konungen, eller skola wara med i hans Maj:ts *Procession*, infinna sig i *Audience-Rummet*, Kongl. Maj:ts *Mat-Sal* eller *Lif-Drabante-Salen*;
Men then som skola följa med Hennes Maj:ts Drottningen i *Processionen*, inställa sig uti Hennes Maj:ts Drottningens Rum, hwarifrån Hennes Maj:ts *Procession* kommer at ske genom *Stora Galleriet* och sedermera genom Kongl. Maj:ts Rum.

20. §

Enär alla, som böra wara tilstädes, så wäl på Kongl. Slottet som uti Kyrkan sig infunnit, kundgör *Hof-Marskalken* och *Riddaren Friherre Hans Gustaf Rålamb* sådant Herr Riks-Rådet och *Öfwerste-Marskalken*, som thet i underdånighet hos Hans Kong. Maj:t anmäler, hwarefter *Processionen* ifrån Kongl. Slottet sker på följande sätt:

21. §

Först *marchera* de 2:ne *Compagnierne* af Kongl. *Lif-Regementet*; frammanför thet första *Compagniet* rider *Lif-Regements Pukaren* och efter honom Fyra *Trompetare*, men framför thet andra *Compagniet* rida allenast 2:ne *Trompetare*.

Thernäst rida fyra *Hof-Trompetare*, med en *Hof-Pukare* frammanför sig.

22. §

Therefter gå twänne Härholder, *Actuarien Pehr Jusléen* och *Proto-Notarien Jacob Forslund*, i Härholds-drägt, med Spiror.

23. §

Hwarefter följer Herr Hof-Marskalken och Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne *Orden Friherre Hans Gustaf Rålamb*, med Hof-Marskalks Stafwen i handen, som hafwer efter sig hälften af Hof-*Cavallerne* och *Extra Capita*, tre i bredd, the af mindre *Rang* främst, och the af större efterst, dock efter then fördelning, som förut kommer at göras, så at hälften blifwer uti Hans Maj:ts Konungens och then andra hälften uti Hennes Maj:ts Drottningens *Suite*.

24. §

Sedan gå the *Deputerade* ifrån *Pommern* och *Wismar*, och efter them Herrar Landt-Råden.

25. §

Theruppå följa Riksens Ständer, Bonde-Ståndet med thess Taleman *Joseph Hansson*, Borgare-Ståndet med thess Taleman herr *Justitiae Cancelleren* och Borgmästaren *Carl Fredrich Sebaldt*, Präste-Ståndet med thess Taleman Biskopen Herr *Doctor Anders Forssenius*, och thernäst Landt-Marskalken, Herr Hof-Marskalken, Öfwer Kammar-Herren och Riddaren af Kongl. Swärds-*Orden* Baron *Axel Gabriel Leijonhufvud*, som efter wanligheten hafwer twänne Härholder framför sig, med Ridderskapet och Adelen, i then ordning, som the äro på Riddarehuset *immatriculerade*, the yngre främst och the äldre sist.

26. §

Theruppå följer til häst en Hof-Pukare, som hafwer efter sig Sex Hof-Trompetare.

27. §

Therefter rider Herr Fält-Marskalken, Riddaren och *Commendeuren* af Kongl. Maj:ts *Orden* Grefwe *Axel Fersen*, som förrättar Riks-Stallmästare Embetet.

På högra sidan hos herr Fält-Marskalken, går en Kongl. Maj:ts *Laquaij*, men framwid Hästhufwudet på vänstra sidan går en Kongl. Maj:ts Stalldräng.

28. §

Sedan gå twänne Härholder, Kongl. *Secreterarne* *Lars Siberg* och *Fried. Von Kemphen*, och straxt efter them *Ordens-Härholderne*, Kongl. *Secreterarne* *Jacob von Engeström* och *Fredr. Ulric Wallenstråle*.

29. §

Thernäst rider Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-Orden Grefwe *Friedric Carl Sinclair*, som förrättar Öfwerste Marskalks Embetet, uti Herr Riks-Rådet Grefwe *Liewens* frånwaro, med öfwerste Marskalks-Staf i handen.

30. §

Sedan föres Mantelen af Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Nordstjerne Orden *Baron Joachim von Düben*.

31. §

Nyckelen af Herr Riks-Rådet Riddaren och *Commendeuren* Grefwe *Johan von Wallwijk*.

32. §

Äplet af Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-Orden *Baron Carl Funck*.

33. §

Spiran af Herr Riks-Rådet *Baron Christian Reuterholm*.

34. §

Swärdet af Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-Orden, samt Riddaren af Kejsrerlige Ryska *S:t Andrae Orden* Grefwe *Pehr Kalling*.

Til Kyrkan är Swärdet liggande på sit hyende, men ifrån Kyrkan blottat och högburit.

35. §

Kronan af Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken samt Riddaren och *Commendeuren* Grefwe *Adam Horn*.

36. §

Thernäst rider **Hans Maj:t Konungen** i Thess förra Kron-Prints drägt.

37. §

Enär Hans Kongl. Maj:t stiger uppå eller utaf Hästen, hålles thensamma af Riks-Stallmästaren Herr Fält-Marskalken Grefwe *Fersen*; Herr Öfwer-Hof-Stallmästaren och Riddaren *Jacob Wattrang*, håller på andra sidan uti Steg-bygelen och går bredewid på högra sidan om hästhufwudet; på wänstra sidan midt emot Herr Öfwer-Hof-Stallmästaren går Herr Öfwer-Hof-Jägmästaren, *Ceremonie-Mästaren* och Riddaren Grefwe *Carl R. von Fersen*.

38. §

Wid Stora Trappan hålles tilreds af Åtta *Capitainer* en stor Himmel, hwilken enär Hans Maj:t Konungen stiger til häst, hålles öfwer Hans Kongl. Maj:t, och sedan til Kyrkogårds-porten bäres af Åtta *Praesidenter* och Theras wederlikar, eller them som äro näst intil i *Rangen*, som äro: Herr *Praesidenten* Riddaren och *Commendeuren* af Kongl. Maj:ts *Orden Baron Carl Höpken*, Herr *Praesidenten* och *Commendeuren* af Kongl. Nordstjerne *Orden Baron J.G. Lilljenberg*, Herr *Praesidenten*, Skattmästaren af alla Kongl. Maj:ts *Orden Grefwe Carl J. Cronstedt*, , Herr *Praesidenten* och *Commendeuren* af Kongl. Nordstjerne *Orden Baron Carl Harald Strömfeldt*, Herr Öfwer-Ståthållaren och *Commendeuren* af Kongl. Nordstjerne *Orden Baron Thure Gustaf Rudbeck*, Herr General Lieutenanten och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-*Orden Baron Wolter Reinhold Stackelberg*, Herr *General Lieutenanten* och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-*Orden Grefwe Gabriel Spens*, Herr Hof-Cancelleren och *Secreteraren* af alla Kongl. Maj:ts *Orden Baron Sven Bunge*.

The åtta *Capitainer* komma at wid thenna Himmelens bärande uti *Processionen* wara behjelpige, samt at hålla bemälte Himmel så wäl wid Kongl. Slottet som wid Kyrkan.

39. §

På ömse sidor af Kongl. Maj:t gå Herr *General-Majoren* och *Commendeuren Baron Bernhard Wallenstierna*, Öfwersten af Kongl. Lif-*Gardet* och Riddaren *Carl Ehrencrok*, Öfwersten af Kongl. Lif-*Regementet* Herr *General-Majoren* och Riddaren Grefwe *Pontus de la Gardie*, Öfwerste-*Lieutenanten* af Kongl. Lif-*Dragonerne* och Riddaren Herr *Baron Magnus William Armfelt*, Herr *General-Adjutanten* och Riddaren *Johan Nordenankar*, samt Herr *General-Adjutanten* och Riddaren *Joh. Wilhelm Grönhagen*.

40. §

Herr Öfwer-Kammarherren *Baron Friedrich Ridderstolpe*, bär up ändan af Kongl. Maj:ts Släp, och twänne Kammarh. Fri-Herrarne *Örnfelt* och *Ehrensverd* bära up Sidorne.

41. §

Tolf *unga Extra Capita* gå på hwarthera sidan om Kongl. Maj:t, hwilka anföras af twänne Öfwerstar, Herr Öfwersten och Riddaren *Baron Hans Gustaf Gyllengranat*, samt Herr Öfwersten och Riddaren *Baron Carl Hjerta*.

42. §

Straxt bakom Kongl. Maj:ts Häst, på wänstra sidan, går Beridaren och Hof-Junkaren *Magnus Breitholtz* med Hand-Täcket.

43. §

Hans Kongl. Maj:ts Kammar-*Pager*, och näst efter them hälften af the öfrige *Pagerne* gå thereafter, och ytterst gå tjugu fyra Kongl. Lif-*Drabanter* i theas *Uniform* med *Gewär* på armen, anförde af theas *Officerare*.

44. §

Straxt thereafter gå Sexton Kongl. Maj:ts *Laquaijer*, åtta å hwar sida efter hwarannan, klädde uti nya Krönings *Liveriet*.

45. §

Näst thereafter rider Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Swärds-*Orden* Friherre *Friedrich Ribbing*, som förer Riks-*Baneret*, hwilket blifwer understödt af Herr Öfwersten och Riddaren Grefwe *Casimir Lewenhaupt*, samt Herr Öfwersten och Riddaren *Baltz. Achatius von Platen*.

46. §

Thernäst rider Hans Kongl. Höghet Prints *CARL*, med öpen *Furstel*. *Krona* på hufwudet och *Furstelig Mantel*.

47. §

På högra sidan af Hästhufwudet, går Öfwerste-*Lieutenanten* och Riddaren, samt Hans Kongl. Höghets Öfwer-*Adjutant* Herr *Carl Gustaf Skytte*, och på then wänstra sidan, *Corporalen* af Lif-*Drabanterne*, Öfwersten i Kongl. Fransk tjenst och Riddaren samt Hans Kongl. Höghets första *Adjutant* Grefwe *Claes Julius Ekeblad*.

48. §

Wid Hans Kongl. Höghets högra sida går en *Vice Corporal* af Lif-*Drabanterne*, och wid then wänstra en *Lieutenant* af *Gardet*.

49. §

Näst bakom them, Hans Kongl. Höghets bägge andre *Adjutanter*, til höger *Baron Carl A. Wachtmeister*, och til wänster *Baron Friedrich Strömfelt*.

50. §

Hans Kongl. Höghets *Mantel* upbäres af Kongl. Maj:ts hos Hans Kongl. Höghet tjenstgörande Kammarherre *Baron Gustaf Mackler*.

51. §

På ömse sidor gå Hans Kongl. Höghets Pager, och efterst, Hans Kongl. Höghets Löpare, Heydukar och Laquaijer.

52. §

Thernäst rider Hans Kongl. Höghet Prints *FRIEDRICH ADOLPH*, med öpen Furstelig Krona på hufwudet, och Furstelig Mantel.

53. §

Wid hästhufwudet til höger, går *Majoren* och Riddaren samt Öfwersten i Kongl. Fransk tjenst, Hans Kongl. Höghets Öfwer-Adjutant Herr *Gustaf Adolph Torwigge*; til wänster *Majoren* och Riddaren samt Hans Kongl. Höghets första Adjutant herr *Baron Mauritz Klingsporr*; Therefter til höger en *Vice Corporal* af *Lif-Drabanterne* och til wänster en *Lieutenant* af *Lif-Gardet*; Therefter til höger *Capitainen* och Riddaren samt Hans Kongl. Höghets Adjutant *Baron Carl Friedrich Leyonhielm*, til wänster *Lieutenanten* wid Kongl. *Lif-Gardet* samt Hans Kongl. Höghets Adjutant *Baron Carl Strömfelt*.

54. §

Hans Kongl. Höghets Mantel upbäres af Kongl. Maj:ts hos Hans Kongl. Höghet thenstgörande kammarherre *Edvard Carleson*.

55. §

Therefter gå på ömse sidor Hans Kongl. Höghets *Pager*, och ytterst Hans Kongl. Höghets Heydukar, Löpare och *Laquaijer*.

56. §

Näst efter Theras Kongl. Högheter, rida the Herrar Riksens Råd, som ej äro Officierande, nemligen Riks-Rådet, Riddaren af Kongl. Swärds-Orden Herr *Friedrich Ulric Sparre*, Riks-Rådet, Riddaren af Kongl. Nordstjerne *Orden* herr *Melchior Falkenberg*; och thereafter går Krigs-Befålet, the af högre *Rang* främst och the af mindre efteråt.

57. §

Kammarherrarne, som äro makthafvande wid *Regalierne*, följa Herrar Riksens Råd, som them bära, til thess the satt sig til häst, hwarefter the begifwa sig en annan wäg förut til Kyrkan, at wid afstigandet them emottaga.

58. §

På högra sidan om Herr Riks-Rådet Grefwen och *Commendeuren Sinclair*, som förrättar Öfwerste-Marskalks Embetet, går then hos bemälte Herr Riks-Råd then dagen makthafwande Kongl. Maj:ts *Laquaij*, och på vänstra sidan, Herr Riks-Rådets och Öfwerste-Marskalkens egne *Laquaijer*, samt på hwarthera sidan af Hästhufwudet, 2:ne Kongl. Stalldrängar; äfwen som hos hwarthera af Herrar Riksens Råd, som föra *Regalierne*, gå twänne Kongl. Stalldrängar, som leda hästarne, en på hwarthera sidan om Hästhufwudet, och på sidorne gå Theras *Excellensers* egen *Laquaijer*.

59. §

Theruppå börjas Hennes Maj:ts Drottningens *Suite*, med en Hof-Pukare som hafwer efter sig fyra Hof-Trompetare til Häst.

60. §

Hwarefter gå twänne Härholder, *Registratorerne Carl Johan Pole* och *Jonas Hallström*, framför Herr Hof-Marskalken och Riddaren Friherre *Christopher Manderström*, som, med Hof-Marskalks-Staf i handen, anförer then andra hälften af *Extra Capita* och Hof-Cavaillerer.

61. §

Thernäst rider åter en Hof-Pukare och sex Hof-Trompetare, hwarpå åka i fyra Kongl. Wagnar, hwar med sex Hästar bespänd, Hennes Kongl. Maj:ts Hof-Fröknar;
Uti then första, Fröknarne *Magdalena Lewenhaupt* och *Charlotta Lewenhaupt*;
Uti then andra, Fröknarne *Jeana Stockenström* och *Sophia Fersen*;
Uti the tredje, Fröknarne *Charlotta Duwall* och *Barbro Wilhelmina Rosen*;
Uti then fjerde, hennes Kongl. Maj:ts Kammar Fröken *Maria Aurora Uggla*, och Grefwinnan *von Fersen* född *Sparre*.

62. §

Thernäst rida twänne Kongl. Hingstridare, hwarefter följer Fru Riks Rådinnan och Hof-Mästarinnan Grefwinnan *Hjaerne*, sittjandes allena uti en med Sex Hästar bespänd Kongl. Wagn.

63. §

Therefter rider Herr *General-Lieutenanten* och *Commendeuren Baron Stierneld*, som företräder Öfwerste-Stallmästare-Embetet; til höger om Herr *General-Lieutenanten* går en Kongl. Maj:ts *Laquai*, och framwid Hästhufwudet på vänstra sidan en Kongl. Maj:ts Stalldräng.

64. §

Theruppå komma åter twänne Härholder, Kongl. *Secreterare Joh. Casten Böckman* och *Herman Låstbom*, hwarefter följer uti en med Sex Hästar bespänd Kongl. Wagn Herr Riks-Rådet och Riddaren af Kongl. Nordstjerne *Orden Friherre Carl Gustaf Ehrencrona*, som hos Hennes Maj:t Drottningen företräder Öfwerste Marskalks Embetet, med Öfwerste Marskalks Stafwen.

65. §

Sedan åka i hwar sin Wagn, med Sex hästar bespänd, Herr Riks-Rådet och *Commendeuren* af Kongl. Nordstjerne-*Orden Grefwe Jöran Gyllenstjerna* samt Herr Riks-Rådet Riddaren och *Commendeuren* af Kongl. Maj:ts *Orden Grefwe Joachim Beckfries*, som komma att leda Hennes Maj:t Drottningen.

66. §

Therpå föres Mantelen och *Regalierne* af Herrar Riksens Råd, likaledes åkande, nemligen:

67. §

Mantelen af Herr Riks-Rådet *Axel Arnell*.

68. §

Äplet af Herr Riks-Rådet, Riddaren af Kongl. Swärds-*Orden Baron And. Reinhold Wrangel*.

69. §

Spiran af Herr Riks-Rådet, Riddaren af Kongl. Nordstjerne *Orden Baron Carl Ridderstolpe*.

70. §

Kronan af Herr Riks-Rådet, Riddaren af Kongl. Swärds-*Orden Baron Christopher Falkengren*.

71. §

På sidorne om Herrar Riksens Råds Wagnar, som äro alla med Sex hästar bespände, gå Herrar Riksens Råds *Laquaijer*, men Herr Riks-Rådet, som gör Öfwerste-Marskalks Embetet, hafwer på högra sidan om thess Wagn, en Kongl. Maj:ts *Laquaij*, och på wänstra sidan thess egne *Laquaijer*.

72. §

På högra sidan om the Wagnar, uti hwilka Hof-Fruntimret åker, går en Kongl. Maj:ts *Laquaij*, men Hof-Mästarinnan och Riks-Rådinnan Fru Grefwinnan *Hiaerne* hafwer en Kongl. Maj:ts *Laquaij* på högra sidan om thess Wagn, och thess egne *Laquaijer* gå på wänster.

73. §

Therpå följer Hennes Kongl. Maj:t Drottningen, åkandes uti then med åtta Hästar bespände Krönings-Wagnen, hwilken köres af Hof-Stallmästaren och Riddaren *Bengt Ulric Baas*, och kommer Beridaren *Samuel Stierncrona* at therwid wara Förridare.

74. §

Hästarne, som gå för Krönings-Wagnen, blifwa ledde af åtta *Capitainer*.

75. §

På sidorne om Wagnen, uti hwilken Hennes Maj:t Drottningen åker, gå *Second-Cheferne*, at Kongl. Lif-Corpsen, Lif-Gardet, Lif-Regementet, och Lif-*Dragonerne*; Herr Qwartermästaren, Öfwersten och Riddaren Gref *Carl Gustaf Löwenhjelm*, *Majoren* och Riddaren *Gustaf Gethe*, Öfwerste *Lieutenanten* och Riddaren *Baron Axel Maijendorff von Yxkull*, *Majoren* och Riddaren *Robbert Montgomerie*, samt Herr Öfwer-Kammarherren och Riddaren Grefwe *Nils Gyllenstolpe*, och the twänne makthafwande Kammarherrar, Friherre *Uggla*, och Grefwe *Adolph Hamilton*.

76. §

Tolf unga Adelsmän, *Extra Capita*, gå therutom, anförde af Öfwersten och Riddaren Grefwe *Fried. Arvid Posse*, samt Öfwersten och Riddaren *Baron Jean Diedrich Duwall*.

77. §

Näst thereafter gå Hennes Kongl. Maj:ts Kammar-Pager, och få hälften af the andre *Pagerne*.

78. §

Ytterst gå sexton Kongl. Lif-*Drabanter* med Gewär på armen, uti thesas *Uniform*, anförde af thesas *Officerare*.

79. §

Efteråt gå tolf Kongl. *Laquaijer*, sex å hwarthera sidan efter hwarandra.

80. §

Therefter följer Hennes Kongl. Höghet Printsessan SOPHIA ALBERTINAS Wagn, med sex Hästar bespänd.

81. §

Therpå rida twänne Hingstridare och

82. §

Thernäst åka Herrar Riksens Råds Fruer, uti Theras Wagnar, hwarthera Wagnen med sex Hästar bespänd, neml.

83. §

Uti then första, Fru Riks-Rådinnan Grefwinnan *Törnflycht* och Grefwinnan *Kalling*.

84. §

Uti then andra, Fru Riks-Rådinnan Grefwinnan *Gyllenstierna*.

85. §

Uti then tredje, Fru Riks-Rådinnan Friherinnan *Funck*.

86. §

Uti then fjerde, Fru Riks-Rådinnan Grefwinnan *Ribbing*.

87. §

Uti then femte, Fru Riks-Rådinnan Grefwinnan *Beckfries*.

88. §

Uti then sjette, Fru Riks-Rådinnan Grefwinnan *Schwerin*.

89. §

Uti then sjunde, Fru Riks-Rådinnan Friherrinnan *Wrangel*.

90. §

Uti then åttonde, Fru Riks-Rådinnan Friherrinnan *Ehrencrona*.

91. §

Uti then nionde, Fru Riks-Rådinnan Friherinnan *Sparre*.

92. §

Uti then tionde, Fru Riks-Rådinnan Friherinnan *Falkenberg*.

93. §

Theras *Laquaijer* gå på hwarthera sidan om Wagnen.

94. §

Ther på åka the öfrige Hof-Fruntimren uti Hof-Wagnar med sex Hästar bespände, thes egne *Laquaijer* gå på ömse sidor.

95. §

Näst efter följa Hof-Fruntimrets egne Wagnar, med thes *Laquaijer* på sidorne.

96. §

Processionen slutas med the öfrige twänne *Compagnier* af Kongl. Lif-Regementet, som warit upstälte på Borggården och gjordt *front* emot Norra sidan.

97. §

Bägge Himlarne, som komma att bäras öfwer Theras Kongl. Maj:ter, tå Konungen stiger af Hästen och Drottningen utur Wagnen, bäras förut af Husgeråds-Betjenter til Kyrkogårds-porten, hwarest the sedermera upbäras öfwer Theras Maj:ter, af *Praesidenterne*, neml. öfwer Hans Kongl. Maj:t förenämnde Herrar *Praesidenter*, och öfwer Hennes Kongl. Maj:t, herrar *Praesidenterne*; *Praesidenten* och Riddaren *Baron Lagerflycht*, *Praesidenten* och Riddaren *Grefwe Düben*, *Praesidenten* och Riddaren *Baron Horn*, *Praesidenten* och Riddaren *Baron Silverschiöld*, eller them som äro näst i *Rangen*, hwilka äro Hennes Kongl. Maj:t wid Thess utstigande utur Wagnen wid Kyrkogårdsporten til mötes, samt understödde af *Capitainer*; och bäres Himlarne til Kyrkodörren, theräst the stadna tå Theras Maj:ter stiga in i Kyrkan.

98. §.

Gången ifrån östra Kyrkogårds-porten öfwer Kyrkogården, alt intil *Choret* inuti Kyrkan, warder belagdt med Thertil förfärdigat blått Kläde, men inwäfdde gula Kronor.

99. §.

Enär *Processionen* i thenna ordning kommer utföre Kyrkobrinken til Riddarehus-Torget, tages vägen öfwer Stora Nygatan och Kornhamns-Torget Qwarnhuset förbi, ända längs Skeppsbroen, Slottsbacken upföre til Stora Kyrkogårdens östra port, ther alla både hästar och Wagnar, sedan *Processionen* af[-] och utstigit, köras fram öfwer Stor-Torget, wändas och så ställas, at the utan hinder, kunna åter komma fram til samma Kyrkgårds-port, therifrån *Processionen* samma wäg sker tillbaka, til Kongl. Slottet; dock med then ändring, at Herrar Riksens Råd Grefwar *Horn*, Friherre *Reuterholm*, Friherre *Funck* och Friherre *Düben*, som til kyrkan fört Kronan, Spiran, Äplet och Mantelen, them Hans Maj:t uti åter- *Processionen* Sjelf hafwer, intaga tå theras ställen, näst efter Theras Kongl. Högheter.

100. §.

Wid förbifarandet skyldras för *Processionen*, men wid Theras Kongl. Maj:ters förbifarande saluterar med Fanorne och Handpikarne, samt röres Spelet.

101. §.

När *Processionen* kommer til Kyrkan, *rangera* sig Kongl. Lif-Regements *Compagnierne*, hwilka begynna *Processionen*, så wäl som the ther sluta thensamma, på ömse sidor med Pukarne och Trompetarne framför sig, på platsen framför Bollhuset.

102. §.

The öfrige Pukare och Trompetare, the ther följa uti *Processionen*, rida samma wäg som Wagnarne eller Hästarne föras, öfwer Stor-Torget, och ther wända sig så, at the i samma ordning, som *Processionen* skedt til Kyrkan, åter kunna uti *Processionen* intaga samma ställen wid återfärden til Kongl. Slottet.

103. §.

Processionen, sedan the ridande och åkande wid Kyrko-porten af- och utstigit, går uti samma ordning, som the farit til Kyrkan, öfwer Kyrkogården in i Kyrkan; dock afwaktar Hof-Mästarinnan och Hof-Frökmarne wid Kyrko-porten Hennes Maj:ts ankomst, at uti *Processionen* in uti och ifrån Kyrkan, wara Hennes Maj:t följaktige.

104. §.

Hennes Kongl. Maj:t föres af Herrar Riks-Råden, Grefwe *Jöran Gyllenstierna* och Grefwe *Beckfries*.

105. §.

Therefter går Fru Riks-Rådinnan och Hof-Mästarinnan Grefwinnan *Hiærne*, ensam för Riksens Råds Fruer, som gå en och en, the äldre först och the yngre sist, förde af *Cavaillerer*, som the sielfwe utnämna, hwilka förut infinna sig wid Kyrkogårds-porten.

106. §.

Efter them går thet öfriga Hof-Fruntimret parwis, the af högre *Rang* främst och the af mindre efterst.

107. §.

När *Processionen* kommer i kyrkan börjas *Musiquen*, hwarmed *continueras* til thess Gudstjensten begynnes.

108. §.

Härholderne stadna i then ordning, at the yngre stadna först och de äldre näst framför them, och så vidare på Trappstegen nedanför Altaret.

109. §.

Himlarne, som blifwit burne öfwer Theras Majestäter, stadna utanför kyrkan.

110. §.

Hof-Marskalken Herr *Baron Rålamb* stadnar på högra sidan, men the, som följt honom, begifwa sig på thet för them utsedde ställe.

111. §.

Riksens Ständer intaga the för them utsedde ställen.

112. §.

Wid kyrkodörren emottages Hans Maj:t Konungen af Ärchie-Biskopen, klädd uti thes *Chor*-kåpa, som hafwer Smörje-hornet i handen, och äro med honom the öfrige Biskoparne och *Super Intendenterne* klädde uti thes *Chor*-kåpor.

113. §.

Tå Hans Maj:t Konungen kommer in uti kyrkan, träder Biskopen i *Linköping* fram och säger:

Wälsignad ware han, som kommer i Herrans Namn.

114. §.

Hwarpå Biskopen i *Scara Doctor Anders Forsenius* läser thenna Bön:

HERRE GUD himmelske Fader, Tu som wetst, at ingen menniska förmår af sin egen kraft, blifwa wäl bestående, gif Nådena, at Thenne Tin Tjenare, hwilken Tu öfwer Tit Folk till en Regent satt hafwer, må igenom Tin Gudommelige hjelp stryrkt warda, allom til tröst och hugnad, som Thess Regemente undegifne äro, genom Tin Son vår HERra JEsu Christum.

115. §.

Hans Maj:t Konungen intager then för Hans Maj:t uppbyggde Thronen.

116. §.

Ärchie-Biskopen med hälften af Biskoparne och *Super Intendeterne* förfoga sig till *Choret*, och ställer Ärchie-Biskopen sig för Altaret och the andre på sidorne, men Biskopen i *Linköping* med hälften af Biskoparne och *Super Intendeterne* blifwa qwar nedre wid kyrko-dörren, at ther emottaga Hennes Kongl. Maj:t Drottningen.

117. §.

Enär Hennes Maj:t Drottningen kommer i kyrkan, träder Biskopen i *Linköping* fram och säger:

Wälsignad ware then, som kommer i HERrans Namn.

118. §.

Hwarefter then thärnäst äldste af the Biskoparne, som emottagit Hennes Maj:t Drottningen, efter Stiftens ordning at räkna, läser thenna Bön:

HERRE GUD himmelske Fader, Tu som wetst, at ingen menniska förmår af sin egen kraft, blifwa wäl bestående, gif Nådena, at Thenne Tin Tjenarinna, hwilken Tu öfwer Tit Folk till en Drottning satt hafwer, må igenom Tin Gudommelige hjelp stryrkt warda, alla Rikets undersåtare til tröst och hugnad, genom Tin Son vår HERra JEsu Christum.

119. §.

Hennes Maj:t Drottningen intager then för Hennes Kongl. Maj:t uppbyggde Thronen.

120. §.

Biskopen i *Linköping* med the Biskopar och *Super Intendenter*, som emottagit Hennes Kongl. Maj:t, förfoga sig fram i *Choret*, til the öfrige Biskoparne.

121. §.

Fram wid Altaret, midt för ther stora Bibelen finnes lagd, är en Silfwer-Stol satt, med en theröfwer hängande himmel.

122. §.

Herrar Riksens Råd, som bära *Regalierne*, stadna med them wid the för Theras Kongl. Maj:ter upbygde Throner, och hållas *Regalierne*, Tre på then ena och Twå på then andra sidan om Hans Kongl. Maj:t.

123. §.

Regalierne, som blifwa burne framför Hennes Maj:t Drottningen, hållas på samma sätt på sidorne om Hennes Kongl. Maj:t.

124. §.

Hof-Marskalken och Riddaren Herr *Baron Manderström* ställer sig midt emot Hof-Marskalken och Riddaren Herr *Baron Rålamb*.

125. §.

Herr Riks-Rådet och Riddaren *Baron Ehrencrona*, som företräder Öfwerste-Marskalkens ställe hos Hennes Kongl. Maj:t, ställer sig framför Hennes Kongl. Maj:t, midt emot Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken Grefwe *Sinclair*, som förrättar Öfwerste-Marskalks Syslan hos Hans Kongl. Maj:t.

126. §.

The Herrar Riksens Råd, som bära Krönings-Mantlarne, hålla them hwarthera på vänstra sidan om Theras Kongl. Majestäter.

127. §.

Riks-Baneret stadnar och hålles på högra sidan bredewid Hans Kongl. Maj:ts Thron.

128. §.

Theras Kongl. Högheter sätta sig på Hans Maj:ts vänstra sida.

129. §.

Herrar Riksens Råd sätta sig på the för them i Hög-*Choret* stälde *Tabouretter* med rödt Sammet öfwerklädde, och Riksens Råds Fruer midt emot.

130. §.

Fru Riks-Rådinnan och Hof-Mästarinnan på en *Tabourette* wid Hennes Maj:ts sida.

131. §.

Bakom henne Grefwinnan *Fersen* på en blå med gula kronor öfwertäckt Bänck.

132. §.

Hennes Maj:ts Drottningens Hof-Fröknar på en Bänck med blått kläde och kronor betäckt, i nedre *Choret*.

133. §.

Nedan för them the Öfwerstar, som fört *Extra Capita*.

134. §.

Framför Frökmarne, Öfwerste-Stallmästaren och *Præsidenterne*, som burit Hennes Maj:ts Drottningens Himmel.

135. §.

På en Bänck längre neder, Hof-Marskalken och Riddaren Herr Grefwe *Nils Gyllenstolpe*.

136. §.

Midt theremot Riks-Stallmästaren och *Præsidenterne*, som burit Hans Kongl. Maj:ts Himmel.

137. §.

Längre ned Hof-Marskalken och Riddaren Herr *Baron Rålamb*, och Öfwersten och Riddaren *Charpentier*, som förrättar *General Fält-Tygmästare* Embetet.

138. §.

Bakom *Præsidenterne* och Riks-Stallmästaren, *Generaler* och Öfwerstar af Krigs-Befålet.

139. §.

Bakom them, men utom *Choret*, the öfrige af Krigs-Befålet.

140. §.

Drabanterne intaga stora gången, alt intil ingången af *Choret*, *Extra Capita* the för them utsedde ställen utom *Choret*.

141. §.

Hans Kongl. Maj:ts Kammar-*Pager* under Predikstolen.

142. §.

Hennes Kongl. Maj:ts midt theremot. The andre *Pagerne* bakom *Drabanterne*.

143. §.

Biskoparne til höger i kring Altaret; *Super-Intendenterne* til vänster, alt efter theas Stift.

144. §.

Bakom Hennes Kongl. Maj:t, men utom *Choret*, sitta Hof-Fruntimren, uppå the för them utsedde Bänkar.

145. §.

The Herrar, som företräda Riks- och Stallmästare-Embeten, ställa sig wid Theras Kongl. Maj:ters Throner, något frammanför the Wakthafwande.

146. §.

Enär Theras Kongl. Maj:ter hafwa satt Sig på Theras Throner, på sidan om hwilka sig ställa *Cheferne* och the Wakt-hafwande, läggas af Öfwer-Kammarherrarne *Baron Ridderstolpe* och Grefwe *Gyllenstolpe* hyenden frammanför Theras Kongl. Maj:ter, som tå falla på knä at göra Theras bön.

147. §.

Thesse Hyenden hållas af Kammarherrar, som wid Thronerne hafwa wakt.

148. §.

Efter gjord bön lägga Herrar Riksens Råd, som hålla Mantlarne, them ifrån sig på Altaret, och the öfrige Herrar Riksens Råd som bära *Regalierne*, lägga jämwäl them på Altaret.

149. §.

Så snart alt således är i ordning, begynnes Gudstjensten med Psalmen: O! Tu Helge Ande kom etc. hwilken Psalm af Biskopen i *Strängnäs Doktor Jacob Serenius* uptages.

150. §.

Hwarefter Biskopen i *Linköping Doctor Filenius* går på Predikstolen och gör en til thetta höga tilfälle lämpelig kort Predikan, öfwer *Texten*, som finnes beskrifwen *Josua* Boks första *Cap. v. 9*, så lydande:

Si jag hafwer budit Tig at Tu skal wara tröst och wid godt mod; grufwa Tig för ingen ting och frukta intet, ty Herren Tin Gud är med Tig, i alt thet Tu företager.

151. §.

Efter fulländad Predikan begynner Biskopen uppå Predikstolen, at sjunga Tron.

152. §.

Therefter sjunges *Litanien* wid Altaret, af Biskopen i *Westerås Doctor Lars Benzelstierna*, som efter wanligheten beswaras af Biskoparne och samtelige Prästerskapet.

153. §.

Sedan begynnes med *Musiquen*, tå Theras Kongl. Högheter Arf-Furstarne begifwa Sig til Kongl. Majt:s Thron, at Honom ledsaga til Altaret. Hans Kongl. Höghet Prints *CARL*, tager Konungen under högra armen, Hans Kongl. Höghet Prints *FRIEDRIC* [sic] *ADOLPH* tager Hans Kongl. Maj:t under then wänstra armen, tå Hans Maj:t begifwer Sig ifrån Thess Thron, fram til then för Altaret midt emot Bibelen satte Silfwer-Stolen, i then ordning:

154. §.

Först går Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken, hwarefter följa the öfrige Herrar Riksens Råd, sedan Hans Kongl. Maj:t omgifwen af *Cheferne* och the Wakthafwande, och straxt thereafter Herr Riks-Rådet m.m. Friherre *Ribbing* med Riks-*Baneret*.

155. §.

Riks-*Baneret* föres bakom Hans Kongl. Maj:ts Stol, och Theras Kongl. Högheter, samt Herrar Riksens Råd, ställa sig på ömse sidor om Kongl. Maj:t.

156. §.

Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken ställer sig framför Hans Kongl. Maj:t, och bredewid bemälte Herr Riks-Råd ställa sig the Herrar Riksens Råd, som burit *Regalierne*, at them af Kongl. Maj:t igen emottaga.

157. §.

Öfwer-Kammarherren samt the wakthafwande Kammarherrar taga af Kongl. Maj:t then Fursteliga Mantelen han burit.

158. §.

Sedan Hans Kongl. Maj:t tagit af Sig the Fursteliga Kronan och lämnat the til Herr Riks-Rådet *Melcher Falchenberg*, som lägger then på Altaret, hwarifrån then efter slutad *Ceremonie* återföres i Kongl. Ränthe-kammaren af et Kammar-Råd, nedsätter Hans Kongl. Maj:t Sig på Silfwer-Stolen.

159. §.

Herr Riks-Rådet, som fördt Mantelen, och Archie-Biskopen, taga thensamma ifrån Altaret och lägga then öfwer Hans Kongl. Maj:ts axlar, hwarefter Hans Maj:t faller på knä, frammanför Bibelen.

160. §.

Archie-Biskopen slår up uti Bibelen *Josuaë Boks 1 Cap. tå Musiquen* stadnar.

161. §.

Hans Maj:t Konungen håller tre Finger på Bibelen, och går Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Præsidenten Baron von Düben* at stafwa för Hans Kongl. Maj:t Eden efter thet författade *Formulair*, som honom af Hof-Cancelleren *Baron Bunge* tilställes.

162. §.

Medan Hans Maj:t Konungen ännu står på knä, tager Archie-Biskopen Smörjehornet och smörjer Hans Kongl. Maj:t, uti Ännet, på Bröset, i Tinningarne samt på bägge Handlederne, sägandes:

Then Allsmägtige ewige Gud, gifwe sin Helige Ande, som är then rätta Glädjenes oljo, uti Eder Sjä, Hufwud och Sinne, Händer och Upsåt, igenom hwilkens gåfwo, I så mågen styra Land och Rike, at thet må lända Gud til pris och ära, rätt och rättwisa til styrko, Land och Folk til Godo.

163. §.

Herr Riks-Rådet, som burit Mantelen, öppnar wid Smörjelsen Kongl. Maj:ts Skjorta.

164. §.

Sedan stiger Hans Kongl. Maj:t Konungen up och sätter Sig på Stolen.

165. §.

Tå går Herr Riks-Rådet Grefwe *Horn* til Altaret, hämtar Kronan och hjälper Archie-Biskopen thensamma på Kongl. Maj:ts Hufwud at sätta, Hwarwid Archie-Biskopen läser thenna Bön:

Alsmägtige och barmhertige Gud, som Riksens Krono, hwilken ära och wyrdning betyder, Eder gifwit hafwer, han styrke Eder uti alla Kongl. och Christeliga dygder, at Land och Rike sig må igenom Edert goda och lyckosamma Regemente förkofra och förbättra; och at I efter thetta timmeliga och förgängeliga Riket, måge blifwa delaktige af thet, som ewigt är, och ther bekomma then Kronan, som Gud allom Rättfärdigom förwarat hafwer.

166. §.

Therefter går Herr Riks-Rådet Friherre *Reuterholm*, hämtandes Spiran från Altaret. När then af Herr Riks-Rådet tillika med Archie-Biskopen öfwerlämnas til Kongl. Maj:t, läser Archie-Biskopen följande Bön:

Alsmägtige Gud, som Eder befullmäktigat och Konungsligit wälde gifwit hafwer, hwilket med Spiran betydes, och befalt at I med rättfärdighet edert Folk regera och döma skolen, han förläne och Eder nåd thertil, på thet I uti Edert Regemente, alltid måge rätta Eder efter then Ewiga och Himmelska Konungen JESum Christum, om hwilken skrifwit står: Tins Rikes Spira är en rättwis Spira, Tu älskar rättfärdigheten och hatar ogudaktigt wäsende, genom wår HERra JESum Christum.

167. §.

Herr Riks-Rådet Friherre *Funck*, som hämtar från Altaret Äplet, öfwerlämnar thetsamma tillika med Archie-Biskopen åt Hans Maj:t Konungen, tå thenne Bön läses:

Gud som Eder gjort hafwer til en Fullmächtig och Regerande Konung öfwer thetta Lofliga Konunga-Riket Swea och Götha, och thess underliggande Land, förläne Eder sin nåd, at I thet mågen hålla wid full magt och i alla [sic] måtto förmera och förbättra, honom til pris och ära, Eder til berömmelse och Sweriges Män och thetta Landet til mycket gagn, sämjo, frid och enighet.

168. §.

Herr Riks-Rådet Grefwe *Wallvijk*, som hämtat Nyckelen ifrån Altaret, öfwerlämnar tillika med Archie-Biskopen thensamma åt Hans Maj:t Konungen, tå följande Bön läses:

Gud then Allsmächtige, som Eder af sin Gudomeliga försyn til thenna Konungliga ära uphögt hafwer, gifwe Eder nåde, at lika som man med Nyckelen upläser och igensluter, förwarandes hwad godt är, och hwad skadeligit är utelåtandes, I på samma sätt fått igenom Konungliga magt och wälde, må igensluta Sweriges portar för alla Kättare, Fiender och Otrogne, och åter, för fattiga och nödstälta låta Edra Nåde-Portar wara öpne med mycken miskundsamhet, barmhertighet och mildhet.

169. §.

Sedan hämtar Herr Riks-Rådet Grefwe *Kalling* Swärdet. Enär thet af bemälte Herr Grefwe och Riks-Råd, tillika med Archie-Biskopen. Öfwerlämnas Kungl. Maj:t, läses thenna Bön: Gud som Eder Swärdet befalt hafwer, at I thermed skole beskydda the fromma och the som med späkt lefwa wilja, men näpsa och straffa the wrångwisa, som efter Lag och Rätt ej lefwa wilja, eller ock med oskjäl, antingen Eder Sjelf eller Landet förderfwa wela, gifwe ock Eder sin Heliga nåd, at I alltid må wara tröst och wid et fritt och godt mod, til at manligen strida och uträtta Eder befallning, Gudi och Hans Heliga Namn til pris och äro, och Edre undersätare til frid, hugnad och glädje, genom JEsuM CHristum wår HERra.

170. §.

Enär Hans Kongl. Maj:t emottager Äplet, hwilket sker med högra handen, håller Hans Kongl. Maj:t emedlertid Spiran uti then wänstra, och när Nyckelen öfwerlämnas til Hans Kongl. Maj:t, lämnar Hans Maj:t Äplet til Herr Riks-Rådet Friherre *Funck*, sammaledes Nyckelen til Herr Riks-Rådet Grefwe *Wallvijk* när Swärdet öfwerlämnas, och sist thetta *Regale* til Herr Riks-Rådet *Kalling* tå Kongl. Maj:t åter tager Spiran uti högra handen.

171. §.

När thetta är skedt, gifwer Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken tecken åt the tilförordnade Härolder, hwilka stiga fram för Hans Kongl. Maj:ts Thron, tå then ena med hög röst utropar:

Nu är *GUSTAF* then III:dje krönter Konung öfwer Swea och Götha Landom och thess underliggande *Provincier*, Han och ingen annan.

172. §.

I thet samma gifwer Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken tecken åt Öfwersten *Charpentier*, som företräder General Fält-Tygmästare-Embetet och sig förut i *Choret* begifwit, och haft åt *Chefen af Artilleriet*, at gifwa tilkänna thet skjutandet skal begynnas, tå af Kongl. *Artilleriet* skjutes 112 och af Kongl. *Amiralitetet* äfwen 112 Styckeskott första omgången, hwarefter Salfwan, utur Handgewären gifwes, först af Kongl. Lif-Regements *Compagnierne*, thernäst af Borgerskapet til Häst, så af Kongl. Lif-*Gardet*, sedan af Uplands-Regementet och så af Borgerskapet til fot, på thet sätt, at först skjuta Kongl. Lif-Regements *Compagnierne*, thernäst Borgerskapet til häst, sedan then *Bataillon* af Kongl. Lif-*Gardet*, som står på Kyrkogården, thereafter then *Gardes-Bataillon* som är upstald på Riddarehus-Torget, sedan then *Bataillon* af Uplands-Regementet, som står wid Stenhuggare-Bodarne, thernäst Uplands-Regementets andra *Bataillon* som står wid Tyska Kyrkobrinken, och thereafter af Borgerskapet til fot, nemligen först af then *Bataillon*, som står nedre wid Skeppsbron, och sedan af then andra *Bataillon*, som är nedre wid Kornhamn, dock förstärkes *Bataillonerne* af thet öfrige Manskpet, och besätts Gatu-öppningarne, at afhålla Folkets sammanlopp.

173. §.

I samma ordning gifwes andra gången Salwa.

174. §.

Så snart Härolden har utropat, swaras: Lefwe Konung *GUSTAF!* Och så instämmer Orchestern med Musique, och sjunges i *Chorus* the orden af *I. Reg. 10: v. 24.* Lycka ske Konungenom etc., hwarpå af Församlingen sjunges Psalmen 86. Min själ skal lofwa HERran etc. som uptages af Biskopen i *Wexiö Doctor Olof Osander.*

175. §.

Hwarefter Biskopen i *Åbo Doctor Carl Friedrich Mennander* träder för Altaret och mässar thenna Bön:

O Ewige Allsmächtige Gud, som wäld hafwer öfwer människors Rike, uti hwilkens hand all Herradöme äro, Tig ware ewinnerligen Lof och Äro, at Tu en Christelig och mild Konung öfwer oss upsatt hafwer: Utgjut O barmhertige Fader öfwer Honom tin Heliga Andas kraft, wisdom och styrkio: Sänd O HERre Gud Tin Smorda hjelp af Helgedomen och hör Honom i Tin heliga Himmel, at han Titt Folk med nåd hjelpa, med rättwisa regera och med lycko och seger beskydda må. Bewisa Honom godhet och trohet at the bewara Honom, och at Hans år måge blifwa från Släkte til Släkte. Låt Herre Hans Krona öfwer Honom blomstras, och stadfäst Hans Thron för Tig ewiglga, på thet Titt Gudomeliga namn må warda prisat och uphögd, Tin Heliga Christeliga Församling utwidgad och beskärmad, och i all Land, under Hans wälde, rättfärdighet, frid och wälsignelse blifwa och förökas, genom tin Son JESUM CHRISTUM wår HERRA.

176. §.

Wälsignelsen gifwes af samma Biskop och begynnes åter med *Musiquen*.

177. §.

Straxt efter Wälsignelsen stiger Hans Maj:t Konungen up ifrån Thess Stol, och begifwer Sig til Thronen i then ordning:

178. §.

Först går Herr Riks Rådet och Öfwerste-Marskalken, sedan bäres Nyckelen och Swärdet blottat och uphögt af Herrar Riksens Råd Grefwe *Wallwijk* och Grefwe *Kalling*; therpå följer Hans Kongl. Maj:t, och hafwer Krönings-Mantelen på Sig, Kronan på hufwudet, Spiran i högra handen och Äplet i then wänstra: Efter Kongl. Maj:t följa först Riks-*Baneret*, sedan Theras Kongl. Högheter och så the öfrige Herrar Riksens Råd.

179. §.

Enär Hans Kongl. Maj:t satt Sig på Thronen, ställa sig Herrar Riksens Råd, som bära *Regalierna*, frammanför Kongl. Maj:t, men Riks-*Baneret* hålles på sätt som förr sagt är.

180. §.

Therefter, och enär Hans Maj:t Konungen satt sig på Thronen, begifwa Sig Theras Kongl. Högheter til Hennes Kongl Maj:t Drottningen, at ledsaga henne, Prints *CARL* tager Hennes Maj:t under then högra armen, och Prints *FRIEDRICH ADOLPH* under then wänstra, och så begifwer Sig Hennes Maj:t Drottningen i then ordning fram til Altaret och sätter Sig på then ther framstälte Stolen, neml.

181. §.

Främst går Herr Riks-Rådet och Riddaren Friherre *Ehrencrona*, sedan the öfrige Herrar Riksens Råd, som warit Hennes Kongl. Maj:t i *Processionen* följaktige, och sist the Herrar Riksens Råd, som burit *Regalierne*; thernäst Hennes Maj:t Drottningen, och efter Hennes Kongl. Maj:t, Fru Riks-Rådinnan och Hof-Mästarinnan, samt the öfrige Herrar Riksens Råds Fruer.

182. §.

Enär Theras Kongl. Högheter ledsagat Hennes Kongl Maj:t til Krönings-Stolen och hulpit Hennes Maj:t at falla på knä och sedan efter smörjelsen at upstiga, begifva The Sig åter til sine Stolar.

183. §.

På sidorne af Hennes Maj:t Drottningen ställa Sig Herrar Riksens Råd, undantagandes Herrar Riksens Råd Grefwe *Wallvijk* och Grefwe *Kalling*, hwilka hålla *Regalierna* framför Hans Maj:t, samt herr Riks-Rådet m.m. Friherre *Ribbing*, som håller Riks-*Baneret*; men frammanför Hennes Maj:t Drottningen, ställa sig, utom Herr Riks-Rådet Friherre *Ehrencrona*, som förrättar Öfwerste Marskalks Embetet, Herrar Riksens Råd som förde Hennes Maj:ts *Regalier*, samt Herrar Riksens Råd Grefwe *Gyllenstierna* och Grefwe *Beckfries*.

184. §.

Herr Riks-Rådet *Arnell*, som fördt Mantelen, tager tillika med Archie-Biskopen Mantelen ifrån Altaret och lägger then uppå Hennes Maj:ts Drottningens axlar, hwilken af Hof-Mästarinnan och Riks-Rådinnan Grefwinnan *Hiærne* samt Hof-Mästerinnan Grefwinnan *Fersen* och Kammar-Fröken fästes, hwarefter Hennes Maj:t faller på knä framför Bibelen, tå Archie-Biskopen tager Smörje-Hornet och smörjer Hennes Maj:t uti Ännet samt på bägge Handederne, sägandes: Then Allsmägtige ewige Gud gifwe sin Heliga Anda, som är then rätta Glädjenes Oljo uti eder Själ, Hufwud och Sinne, Händer och upsåt, igenom hwilkens gåfwo, alt Edert förehafwande må lända Gud til pris och ära, rätt och rättwisa til styrkjo, Land och Folk til Godo.

185. §.

Sedan stiger Hennes Maj:t Drottningen up och sätter Sig på Stolen.

186. §.

Tå går Herr Riks-Rådet *Falkengren* at Altaret, hämtar Kronan och hjälper Archie-Biskopen at sätta thensamma på Hennes Kongl. Maj:ts hufwud, hwarwid läses thenna Bön: Allsmägtige och barmhertige Gud som Riksens Krono, hwilken ära och wyrdning betyder, Eder gifwit hafwer, han styrke Eder uti alla Konungliga och Christeliga

dygder, at I efter thetta timmeliga och förgängeliga Riket måge blifwa delaktige af thet, som ewigt är, och ther bekomma then Kronan, som Gud allom rättfärdigom förwarat hafwer.

187. §.

Theruppå hämtar Herr Riks-Rådet Friherre *Ridderstolpe* Spiran från Altaret, och öfwerlämnar tillika med Archie-Biskopen thensamma åt Hennes Maj:t Drottningen, tå följande Bön läses:

Alsmägtige Gud, som Eder med Thenna Spira Konungslig Höghet gifwit hafwer, han förläne ock Eder nåd, at I under thenna högsta jordiska wärdigheten mågen alltid rätta Eder efter then Ewiga och Himmelska Konungen JESUM Christum, om hwilken skrifwit står: Tin Rikes Spira är en rättwis Spira, Tu älskar rättfärdigheten, och hatar ogudaktigt wäsende, genom wår HERRA JESUM Christum.

188. §.

Therefter tager Herr Riks-Rådet Friherre *Wrangel* Äplet ifrån Altaret, och jämte Archie-Biskopen öfwerlämnar thet til Hennes Maj:t Drottningen, tå thenna Bön läses:

Gud, som Eder gjordt hafwer til en Drottning öfwer thetta Lofliga Konunga-Riket Swea och Götha, och thess underliggande Land, förläne ock sin nåd, at thet under Eder må hållas wid fulla magt och i alla motto förmeras och förbättras, honom til pris och ära, Eder til berömmelse och Sweriges Män och thetta Landet til mycken gagn, sämjo, frid och enighet.

189. §.

När Hennes Maj:t emottager Äplet, hwilket sker med högra handen, tages emedlertid Spiran uti then wänstra, sedan återtager Hennes Maj:t Spiran uti then högra handen och behåller Äplet i then wänstra.

190. §.

Therpå gifwer Herr Riks-Rådet Friherre *Ehrencrona* tecken åt the tilförordnade Härolder, af hwilka then äldste utropar med hög röst:

Nu är Drottning SOPHIA MAGDALENA krönter til Sweriges, Göthes och Wändes Drottning, hon och ingen annan.

191. §.

Tå gifwer Herr Riks-Rådet Friherre *Ehrencrona*, som gör Öfwerste-Marskalks tjenst, tecken å Öfwersten *Charpentier*, som gör General Fält-Tygmästare tjensten, och han å *Chefen* af *Artilleriet*, at gifwa tilkänna, thet skjutandet skal begynnas, tå af Kongl. *Artilleriet* skjutes 90 och af Kongl. *Amiralitetet* 90 Styckskott första omgången, hwarefter *Salva* utur Handgewären gifwes, först af Kongl. Lif-Regements-*Compagnierne*, thernäst af Borgerskapet til Häst, så af Kongl. Lif-*Gardet*, sedan af Uplands-Regementet och thereafter af Borgerskapet til fot.

192. §.

Uti samma ordning gifwer andra gången *Salva* så utur Stycken som Handgewären.

193. §.

Så snart Härolden hafwer utropat, instämmer Orchestern och sjunges i *Chorus*: Lycka ske Drottningen etc.

194. §.

Hwarefter af Församlingen sjunges Psalmen N:o 84. Hela werlden frögdens Herran etc. som uptages af Biskopen i *Borgo Doctor Gabriel Forselius*.

195. §.

Hwarpå Biskopen i *Götheborg Doctor Eric Lamberg*, uti Biskopens i *Lund* frånwaro, träder för Altaret och mässar thenna Bön:

Ewige Allswäldige Gud, som wåld hafwer öfwer menniskors Rike, uti hwilkens hand all Herradöme äro, tig ware ewinnerlig lof och ähro, at tu en Christelig och mild Drottning öfwer oss upsatt hafwer: utgjut O barmhertige Fader öfwer Henne tins Heliga Andas kraft, wisdom och styrko: sänd O Herre Gud Drottningen hjelp af Helgedomen och för Henne i tin Heliga Himmel, at Hon titt Folk med nåd hjelpa och med rättwisa förelisa må. Bewisa Henne godhet och trohet, at the bewara Henne, och at Hennes år måge blifwa från Släkte til Släkte. Låt Herre Hennes Krona öfwer Henne blomstras och stadfast Hennes Thron för tid ewigliga, på thet titt Gudomeliga namn må warda prisat och uphögd, tin Heliga Christeliga Församling utwidgad och beskärmad, och i all rättfärdighet, frid och wälsignelse blifwa och förökas, genom tin Son wår HERRA JESUM Christum: Amen.

196. §.

Wälsignelsen gifwes af samma Biskop och begynnes åter med *Musiquen*.

197. §.

Straxt efter Wälsignelsen begifwer Sig Hennes Maj:t Drottningen, ifrån Altaret tilbakars til Thess Thron i then ordning, nemligen:

198. §.

Först går Herr Riks-Rådet Friherre *Ehrencrona* såsom Öfwerste-Marskalk, sedan the öfrige Herrar Riksens Råd.

199. §.

Thernäst Hennes Maj:t Drottningen, åter beledsagad af Theras Kongl. Högheter Arf-Printsarne, som til then ändan begifwit Sig ifrån Sine Stolar fram til Krönigs-Stolen [sic].

200. §.

Hennes Maj:t hafwer Mantelen på Sig, Kronan på hufwudet, Spiran i högra och Äplet i vänstra Handen.

201. §.

Efter Hennes Maj:t Drottningen följer Fru Riks-Rådinnan och Hof-Mästarinnan med Hof-Fruntimret.

202. §.

Släpet af Hennes Maj:ts Mantel, upbäres af Grefwinnan *Charlotta Sparre* och sidorna af Hof.Fröknarne.

203. §.

Sedan Hennes Kongl. Maj:t intagit Thess Thron, begifwer Sig Hans Maj:t Konungen åter fram til Altaret, och sätter Sig på ofwannämde Silfwer-Stol, som af Kammarherren omwändes, så, at Hans Maj:t wänder ansigtet emot Församlingen.

204. §.

Regalierna hållas på sidorne framför Kongl. Maj:t, och Riks-*Baneret* strax bakom Hans Maj:ts Stol.

205. §.

När Hans Kongl. Maj:t satt Sig, blifwa Theras Kongl. Högheter, och the öfrige Herrar Riksens Råd, ständandes wid sine Stolar.

206. §.

Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken gifwer tå teckn [sic] åt the twänne älste Härolderne näst them som utropat för Theras Kongl. Maj:ter, af hwilka Härolder then älste framkallar Theras Kongl. Högheter med följande ord: Högborne Furstar; Sweriges Rikes Arf-Furstar *CARL* och *FRIEDRICH ADOLPH*, träden fram och gören Kongl. Maj:t Eder Ed.

207. §.

Theras Kongl. Högheter träda fram från sine Stolar, och falla framför Thronen på knä, på blå Sammets hyenden som för Them äro lagde.

208. §.

Theras Kammarherrar hafwa tilreds Hyenden, på hwilka the emottaga Theras Kongl. Högheters Kronor.

209. §.

Eden förestafwas af Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Præsidenten*, som emottager *Formulair*et af Hof-Cancelleren.

210. §.

Sedan Theras Kongl. Högheter Eden aflagt, stiga The up at kyssa Hans Kongl. Maj:ts hand, och så ställa The Sig på Konungens wänstra sida, hwarefter The sätta Kronorne på Sig.

211. §.

Sedan gifwes åter tecken af Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken, och tå framkallar then andre Härolden Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Præsidenten* m.m. *Baron von Düben*, med these ord: Gode Herre, Rikets Råd och *Cancellie-Præsident*, träden fram och gören Kongl. Maj:t Eder Ed.

212. §.

Herr Riks-Rådet och Cancellie-Præsidenten träder tå fram, faller på knä framför Konungen, tå Eden honom förestafwas af Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Rådet Falkenberg*.

213. §.

Sedan Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken åter gifwit tecken, framkallar Härolden the öfrige Herrar Riksens Råd, med thesse ord: Gode Herrar Riksens Råd, träden fram och gören Kongl. Maj:t Eder Ed.

214. §.

Herrar Riksens Råd träda tå fram, falla på knä framför Konungen, uppå the til then ändan framlagde hyenden, och förestafwas Eden af Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Præsidenten*; Alla hålla twänne finger uprakte af then högra handen medan Eden aflägges.

215. §.

Therpå träda Herrar Riksens Råd fram efter hwarannan, at kyssa Hans Kongl. Maj:ts hand.

216. §.

Hwarefter Hans Maj:t Konungen begifwer Sig åter tillbaka til Thronen, och bäres *Regalierna*, Swärdet och Nyckelen, framför Kongl. Maj:t, men Riks-*Baneret* följer efter och hålles på thess förra ställe.

217. §.

Sedan Theras Kongl. Högheter och Herrar Riksens Råd beledsagat Hans Maj:t Konungen til Thronen, träda Theras Kongl. Högheter fram til Drottningen och kyssa Henne på Kindbenet.

218. §.

Therefter gå Herrar Riksens Råd, hwar efter annan, fram til Hennes Maj:t Drottningen, at kyssa Hennes Kongl. Maj:ts hand, hwarefter Herrar Riksens Råd intaga thesas ställen.

219. §.

Under thet Herrar Riksens Råd aflägga Eden och kyssa Theras Kongl. Maj:ters hand, hålles *Regalierna* af Kammarherrarne, och Riks-*Baneret* hålles af Öfwerstarne.

220. §.

Therefter sjunges *O Gud wi Lofwe Tig etc.* som uptages af Biskopen i *Calmar Doctor Carl Gustaf Schröder*, och sist *musiceras* til utgången.

221. §.

Tå begifwer sig *Processionen* utur Kyrkan, Slottsbacken utföre, samma wäg tilbakars til Kongl. Slottet i then ordning som thet skedde til Kyrkan, undantagandes, at the af Herrar Riksens Råd, som fört the Regalier, som Hans Maj:t Konungen Sjelf bär, följa, efter åldren, näst efter Theras Kongl. Högheter; men the Herrar Riksens Råd som fört Regalierna, them Hennes Maj:t Drottningen Sjelf hafwer, följa uti Processionen tilbakars, framför Hennes Kongl. Maj:t på samma sätt, som the til Kyrkan skedde. Hwarwid Herrar Riksens Råd, Grefwarne *Gyllenstierna* och *Beckfries* intaga sina ställen, näst framför Hennes Maj:t.

222. §.

Fru Hof-Mästarinnans och Hof-Fruntimrets Wagnar fara i thes ordning fram, fastän Fruntimret ej stiger uti them förrän Hennes Maj:t begifwit Sig i Thess Wagn.

223. §.

Sist, och efter the twänne Kongl. Lif-Regements Compagnierne, som sluta Processionen, rider Kongl. Ränthemästaren von Hauswolff, hwilken på ömse sidor kastar ut thet thertil slagne Krönings-Myntet, och medgifwes honom tolf Ryttare af Kongl. Lif-Regementet.

224. §.

Wid Slotts-porten stiga the utaf Hästarne som rida, samt begifwa sig utur Wagnarne the som åka; dock afwaktar Hof-Mästarinnan och Hof-Fruntimret Hennes Maj:t Drottningens ankomst, wid Slotts-trappan, och följa therifrån efter Hennes Maj:t up i sjelfwa Slottet.

225. §.

Härolderne stadna, the af Hans Kongl. Maj:ts Suite wid dörren emellan Konungens Matsal och Drabante-Salen, och the af Drottningens Suite wid dörren i Galleriet wid Hennes Maj:ts Rum.

226. §.

Sedan alla Wagnarne blifwit hemkörde, och hästarne jämwäl äro hemförde, så skjutes åter med Styckenen 224 skott, hwarefter *Salva* gifwes utur Handgewären, på samma sätt och i lika ordning, som förr är sagt.

227. §.

Likaledes skjutes uti andra omgången 224 skott och gifwes åter *Salva*.

228. §.

Sedan skjutes 180 skott i en omgång, hwarefter gifwes *Salva* utur Handgewären. Therpå åter 180 skott, och til slut åter *Salva* utur Handgewären.

229. §.

Regalierne läggas i Kongl. Slottet på theras ställen under Kammarherrarnes wård.

230. §

Sedan af-*troupingen* skedt, börjar Winet at rinna, hwarjämte then stekte Oxen gifwes til delnings ibland Folket, hwilket sker på platsen utanför yttra Borggården.

231. §.

Wid Theras Kongl. Majestäters Aftonmåltid, som sker offenteligen i Riks-Salen, tilgår således:

232. §.

Främst i Salen under Himmelen är et Bord dukat för Konungen och Drottningen, någre trappsteg längre neder blifwer för Theras Kongl. Högheter Prints *CARL* och Prints *FRIEDRICH ADOLPH* et Bord dukat.

233. §.

Theras Kongl. Högheter Printsarne serveras af Hof-Marskalkar; Maten upbäres af *Capitainer*.

234. §.

Midt emot Theras Kongl. Högheters Bord, äro *Tabouretter* satte för Herrar Riksens Råds Fruer.

235. §.

Bredewid Konungens Bord, är et Bord för Hans Kongl. Maj:ts *Regalier*, och midt emot för Hennes Kongl. Maj:ts Drottningens.

236. §.

När alt är tilreds, och Herr Hof-Marskalken Friherre Rålamb tilsagt sådant Herr Riks-Rådet och Öfwerste Marskalken, bäres Maten up af the thertil utnämde Öfwerstar och Öfwerste-Lieutenanter, tå Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken går sielf framför them, som bära up Maten.

237. §.

Sedan Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken hos Hans Kongl. Maj:t anmält Bordet wara anrättat, begifwa Sig Theras Kongl. Maj:ter stora trappan upföre in uti Riks-Salen, i then ordning:

238. §.

Först går Herr Riks-Rådet och Öfwerste-Marskalken, sedan bäres Swärdet och Nyckelen af Herrar Riksens Råd Grefwarne *Kalling* och *Wallvijk*.

Therpå följer Hans Maj:t Konungen, som hafwer Mantelen på Sig, Kronan på hufwudet, Spiran i högra handen och Äplet i then wänstra.

På sidorne om Kongl. Maj:t gå tjugufyra Kongl. Lif-*Drabanter* med Gewär på armen, anförde af theas *Officerare*. Therinnanför gå *Cheferne* af Kongl. Lif-*Corpsen*, Lif-*Gardet*, Lif-*Regementet* och och Lif-*Dragonerne*, *General-Adjutanterne*, Öfwer Hof-Stallmästaren, Öfwer Hof-Jägmästaren och the andre Wakthafwande.

239. §.

Hans Kongl. Maj:ts Mantel upbäres af Öfwer-Kammarherren *Baron Ridderstolpe* och twänne Kammarherrar, som tilförene sagt är.

240. §.

Efter Kongl Maj:t följer Herr Riks-Rådet m.m. Friherre *Ribbing*, som bär Riks-*Baneret*, och

241. §.

Thernäst gå Theras Kongl. Högheter, först Prints *CARL* och så Prints *FRIEDRICH ADOLPH*, och sedan the öfrige Herrar Riksens Råd, som warit Kongl. Maj:t i *Processionen* följaktige.

242. §.

Sedan går Herr Riks-Rådet Friherre *Ehrencrona*, som förrättar Öfwerste-Marskalks Embetetet [sic] hos Hennes Maj:t Drottningen, therefter the öfrige Herrar Riksens Råd, som följt Hennes Maj:t i *Processionen*.

243. §.

Theruppå följer Hennes Kongl. Maj:t Drottningen.

244. §.

På sidorne gå sexton Kongl. Lif-*Drabanter* med gewär på armen, anförde af theras *Officerare*, innanför them å ömse sidor gå *Second-Cheferne* af Kongl. Lif-*Corpsen*, Lif-*Gardet*, Lif-*Regementet* och Lif-*Dragonerne*, Öfwer-Kammarherren så wäl som the wakthafwande Kammarherrar.

245. §.

Hennes Kongl. Maj:t föres af ofwannämde twänne Herrar Riksen Råd.

246. §.

Sedan och näst efter Hennes Kongl. Maj:t, går Hof-Mästarinnan samt the öfrige Herrar Riksens Råds Fruer och Hof-Fruntimren.

247. §.

Kammarherrar äro tilreds, som hålla, en Handfatet, en annan Watnkannan, och then tredje Handklädet, både för Hans Kongl. Maj:t och Hennes Maj:t Drottningen.

248. §.

Enär Theras Kongl. Maj:ter Sig theraf Betjena, och Hans Maj:t Konungen til then ändan lämnat Spiran til Herr Riks-Rådet Friherre *Reuterholm*, och Äplet til Herr Riks-Rådet Friherre *Funck*; Hennes Maj:t åter, lämnar Thess Spira til Herr Riks-Rådet Friherre *Ridderstolpe*, och Äplet til Herr Riks-Rådet Friherre *Wrangel*; Tå öfwerlämnar Kammarherren Watnkannan til Herr Riks-Rådet Grefwe *Horn*, och Handfatet til Herr Riks-Rådet Friherre *Düben*, samt Handklädet til Herr Riks-Rådet *Sparre*, at thermed upwagta Hans Maj:t Konungen.

Wid samma tid öfwerlämnar Kammarherren Watnkannan til Herr Riks-Rådet Grefwe *Gyllenstierna* och Handfatet til Herr Riks-Rådet Grefwe *Beckfries* samt Handklädet til Herr Riks-Rådet Friherre *Falkengren*, som thermed upwagtar Hennes Maj:t Drottningen.

249. §.

Bönen och Wälsignelsen til Bords förrättas af Archie-Biskopen i thess skrud.

250. §.

Theras Kongl. Maj:ter sätta Sig wid Bordet med Kronorne på hufwudet och Krönings-Mantlarne uppå Sig, och Theras Kongl. Högheter wid Theras Bord som sagt är.

251. §.

Herrar Riks-Råden Sparre och Falkenberg stå wid Skänkerne och inskänka för Theras Kongl. Maj:ter, och Herr Riks-Rådet *Grefwe Beckfries* står och lägger före samt tager Maten af Bordet, wid hwarje anrättning och lämnar then åt Öfwersterne, som thensamma bortbära.

252. §.

The öfrige Herrar Riksens Råd, betjena Theras Kongl. Maj:ter under sjelfwa Måltiden, hafwandes Sig Kammar-herrar til hands.

253. §.

Enär Theras Kongl. Majestäter hafwa spisat, och stigit up ifrån Bordet, läses Bönen och Tacksägelsen af Archie-Biskopen.

254. §.

Sedan betjena sig åter Theras Kongl. Maj:ter af Handfaten, Wattnkannan och Handkläden, på samma sätt som före Måltiden.

255. §.

Therefter och sedan Herrar Riksens Råd Friherre *Reuterholm* och Friherre *Funck* til Kongl. Maj:t, och Herrar Riksens Råd Friherre *Ridderstolpe* och Friherre *Wrangel* til Hennes Maj:t öfwerlämnat Spiorne och Äplén, begifwa Sig Theras Kongl. Maj:ter utaf Riks-Salen uti Theras Rum, på samma sätt och i samma ordning, som thet skedde til Riks-Salen.

256. §.

Så snart Theras Maj:ter trädt uti Riks-Salen, börjas *Musiquen* och fortfares thermed under hela Måltiden.

257. §.

När Theras Maj:ter satt Sig til Bords, och under Måltiden, lägges the öfrige *Regalierne* på the thertil å ömse sidor upstälte Bord, men Swärdet hålles af Herr Riks-Rådet m.m. Grefwe *Kalling* blottat och högburet under hela Måltiden.

258. §.

Äfwen som Riks-*Baneret* af Herr Riks-Rådet m.m. Friherre Ribbing hålles bakom Hans Kongl. Maj:ts Stol.

259. §.

Sedan warder anrättadt för Herrar Riksens Råd, samt the öfrige, hwilka haft Funktioner uti *Ceremonien*.

På Kongl. Maj:ts Allernådigste Befallning.

Under Hans *Excellences*, Herr Riks-Rådet och Öfwer-Marskalken *General-Gouverneuren Academiæ Cancelleren* Riddaren och *Commendeuren* af Kongl. Majt:s *Orden*, Högwälborne Grefwe *Hans Henric von Lievens* frånwaro,

HANS GUSTAF RÅLAMB.

JON. JSR. OSÆNGIUS.

Uppå Hög Befallning af Hans Excellence Herr Riks-Rådet och *Cancellie-Præsidenten* samt *Commendeuren* af Kongl. Nordst. *Orden*, Högwälborne Friherre *Joachim von Düben*, samt Hans Excellence Herr Riks-Rådet och *General Gouverneuren* Riddaren och *Commendeuren* Högwälborne Grefwe *Carl Friedrich Sinclair*, rättas som et Tryckfel: i stället för Hof-*Cavallerer* bör stå Hof-*Stat*, på alla the ställen thet förekommer. *Stockholm then 27 Maji 1772.*

JOH. ISR. OSÆNGIUS.

ORDFÖRKLARINGAR

Alfabetiskt ordnade

Allom Rättfärdigom - åt alla rättfärdiga (gammal dativform)

Allswäldig - ”Ewige Allswäldige Gud, som wåld hafwer öfwer människors Rike”; Evige Allsmäktige Gud, som har makt över människors rike”.

Befullmäktiga - bemyndiga, ge fullmakt åt

Bekomma - få

Beridare - en som rider in hästar; ryttare

Beskärmad - beskyddad

Ceremonial - föreskrift rörande (profana) ceremonier, deras iakttagande, utförande och ordning.

Choret - koret, området runt kyrkans huvudaltare

Drabant - livvakt åt kungliga personer

Föreläsa - föregå med gott exempel, bildligt för att gå före och visa vägen med ett ljus

Flachser - flaxar; ärmlösa kåpor som tillhörde drabanternas mundering

Förkofra - förkovra, utveckla

Gudi - Guds (gammal dativ)

Handkläde - handduk

Heydukar - hajduk, hejduk; här; tjänstefolk, tjänare ev. i hajdukuniform

Himmel - Hennes Maj:ts Drottningens & Hans Kongl. Maj:ts Himmel, ett dekorativt draperat tygstycke som kan bäras som en baldakin eller hållas upp eller fästas fast som en tronhimmel

Hugnad - glädje, tillfredsställelse

Hulpit - hjälpt

Hyende - mindre dyna, kudde, mjukt underlag för personer eller föremål

Härolder - utropare eller budbärare vid högtidliga ceremonier

Immatriculerade - inskrivna, upptagna på Riddarhuset

Laquaijer - lakejer, d.v.s. livréklädda tjänare

Litanien - Litanian (bön, gr. λιτανεία), lång växelsång med bön om hjälp, förekommer fortfarande inom Svenska kyrkan före påsk.

Loflig - rättmätig, legitim

Löpare - tjänare som går före och banar väg för en vagn

Miskundsamhet - nåd, förbarmande, barmhärtighet

Måge, mågen - må, måtte

Näpna - tillrättavisa, bestraffa

Oskjäl - orätt

Page - ung adelsman som tjänar vid hovet

Rangera - ordna

Regalierne - ceremoniella föremål med symbolisk innebörd. Till Sveriges riksregalier hör krona, spira, äpple, svärd och nycklar.

Skolen - skall

Skyldras - gevär som hålls lodrätt framför kroppen som hälsning

Späkt - saktmodighet

Super-Intendent - hög kyrklig ämbetsman, motsvarande biskop

Sämjo - sämja, samförstånd

Tabourette - taburett, elegant pall, liten stol som lätt kan flyttas

Tilstådes - närvarande

Timmelig - världslig, jordisk, förgänglig

Tron (sjunga) - att "sjunga Tron" betyder att prästen under gudstjänsten sjunger Trosbekännelsen (Credo).

Tygmästare - fält-tygmästaren var antingen den högste befälhavaren över artilleriet eller den officer som hade ansvar för tygförrådet (som inte avser textilier utan vanligen redskap och verktyg, men här speciellt krigsmateriel, rustningar och vapen).

Upläser - läser upp

Utom - utanför

Wetst - vet

Wrångwisa - orättvisa

Wyrkning - vördnad

Wäld - "Gud, som wäld hafwer", makt

Ännet - pannan (i ansiktet)

PERSONFÖRTECKNING

Information om personerna har huvudsakligen hämtats från *Svenskt biografiskt lexikon* (SBL), tillgängligt på Riksarkivets hemsida. Kompletterande uppgifter har hämtats från *Svenskt biografiskt handlexikon* (SBH), *Svenska män och kvinnor* (SMK), *Biografiskt lexikon öfver namnkunnige svenske män* (BLN), *Nordisk familjebok* (NF) och Gabriel Anrep, *Svenska adelns Ättar-taflor* tillgängliga på Projekt Runeberg, liksom från Wikipedia och andra nätresurser. Även *Biografiskt lexikon för Finland* har konsulterats. Kommentarererna är valda för att belysa deras personligheter och deras roll i samband med kröningen den 29 maj 1772 samt effekterna av Gustaf III:s statskupp den 19 augusti 1772.

Personförteckningen sammanställd av Elisabeth Mansén, 2022-05-25. Uppdaterad 2022-05-26. Ej färdigställd 2022-05-29.

PERSONER

Huvudpersoner

Gustaf III – Gustaf III (24 jan 1746–29 mars 1792). Son till Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika. Kung av Sverige 1771–1792, 1766 gift med Sofia Magdalena av Danmark, krönt den 29 maj 1772.

Sophia Magdalena – Sofia Magdalena av Danmark (1746–1813), 1766 gift med Gustaf (III), krönt den 29 maj 1772.

Carl – Carl (1748–1818), hertig. Son till Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika. Gustaf III:s bror, hertig av Södermanland, åren 1809–1818 kung av Sverige som Karl XIII, från 1814 kung av Norge som Karl II. Gift 1774 med Hedvig Elisabet Charlotta av Holstein-Gottorp (1759–1818).

Friedrich Adolph – Fredrik Adolf (1750–1803), hertig. Son till Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika. Gustaf III:s yngste bror, hertig av Östergötland. Ogift.

Ärkebiskopen – Magnus Beronius (1692–1775), Ärkebiskop 1764–1775, tidigare biskop i Kalmar. ”Beronius var, i egenskap av ärkebiskop, prästståndets talman vid 1765–1766 års stormiga riksdag. I politiskt hänseende var Beronius sin företrädares motsats och stod Mösspartiet närmast. Han deltog i uppfostringskommissionen 1770 och var bibelkommissionens förste ordförande 1773.” (SBH och Wikipedia 2022-05-20)

Personer närvarande vid kröningen och nämnda i Ceremonialet:

Armfelt – Magnus Wilhelm Armfelt (1725–1795), friherre, generalmajor och landshövding i Finland, far till Gustaf III:s vän Gustaf Mauritz Armfelt (1757–1814).

Arnell – Axel Arnell (1721–1777) riksråd. ”Han hörde till de ’politiska statister’, som efter mössornas seger 1772 fingo utfylla rådet, då de egentliga ledarna vägrade att inträda däri; omedelbart efter revolutionen s. å. erhöll han avsked från riksrådsbefattningen och hugnades 1774 med riksrådspension.” (SBL)

Baas – Bengt Olof *Ulrik* (Ulric) Baas (1758–1824), hovstallmästare.

Beckfries – Joachim Beck-Friis (1722–1797), riksråd, friherre 1770 och greve 1771. Uppförde Börtingeklostets slottsbyggnad. ”Som en nitisk medlem av hattpartiet vid riksdagarna, upphöjdes han vid partiets seger 1769 till riksråd och erhöll 1770 serafimerbandet. I rådet utsattes han för motpartiets hat genom att i första hand privilegiera partikamrater vid ämbetsutnämningar och blev av det samma avlägsnad från sin plats vid mössornas maktövertagande i maj 1772, men fick återkomma till samma position i augusti efter Gustav III:s statskupp. Beck-Friis satt kvar som riksråd fram till 1789, då Gustav III gjorde slut på institutionen med kungliga råd.” (SBH och Wikipedia 2022-05-20)

Beckfries – Vilhelmina Staël von Holstein (1725–1786), riksrådinna, grevinna, gift 1745 med Joachim Beck-Friis (1722–1797).

Benzelstierna – Lars Benzelstierna (1719–1800), biskop i Västerås. ”Från 1755 bevistade han de flesta riksdagarna under århundradet. Han utnämndes av Gustav III till en av kronprins Gustaf Adolfs faddrar vid dennes dop den 10 november 1778 och fick vid drottningens kyrktågning den 27 december 1778 mottaga Gustav III:s fadderstecken. Trots att han var van vid frihetstidens partistyrelse, gjorde han i allmänhet Gustav III till viljes och blev därför ordensbiskop 1785. [- - -] Han skildras som en stilla och försiktig man och som mycket nitisk i sitt arbete.” (NF och Wikipedia 2022-05-20)

Breitholtz – Johan Magnus Breitholtz (1750–1797), hovjunkare.

Bunge – Sven Bunge (1731–1801), hovkansler 1769, från 1773 ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien. ”Gustav III utnämnde 1773 Sven Bunge till riksråd och 1782 upphöjdes han även i grevligt stånd. Vid Gustav III:s statsvälvning 1772 lämnade Bunge politiken, även om han ingick i kretsen av rådgivare runt Gustav III.” (SBH och Wikipedia 2022-05-20)

Böckman – Johan Casten Böckman (1726–1780).

Carleson – Edvard Carleson (1750–1837), kammarherre.

Charpentier – Claes Robert Charpentier (1706–1782), friherre från 12 sept. 1772. ”Charpentier var en av de höga officerare som aktivt understödde kung Gustav III vid dennes statsvälvning den 19 augusti 1772. Kungen visade sin tacksamhet genom att utnämna honom till Kommendör av Svärdsorden (KSO) och generalmajor samt upphöja honom i friherrligt stånd. Som ett särskilt privilegium fick han kungens tillstånd att i friherrevapnet föra Vasakärven.” (Wikipedia 2022-05-20)

Cronstedt – Carl. Johan Cronstedt (1709–1777), greve, arkitekt, ledamot av Vetenskapsakademien.

Duwall – Virginia *Charlotta* Duwall (1748–1816), hovdam, gift 1773 med Christoffer Manderström (1727–1816). Tillsammans med Maria Aurora Uggla (1747–1826) en av drottning Sofia Magdalenas närmaste vänner.

Duwall – Öfwersten och Riddaren Baron Johan (Jean) Diedric (Diedrich) Duwall (1723–1801). ”Några år efter statsvälvningen fick D. en hovtjänst, i det att han 1778 blev hertiginnan Charlottes [Hedvig Elisabet Charlotta] förste stallmästare. Chargen var icke alltför betungande, ej heller hans övriga uppdrag vid hovet, t. ex. att uppträda som en av lapparna i divertissementet 'Sibyllans grotta' 1781. Hos hertiginnan stod han högt i gunst och karakteriseras av henne som »en man till vars sanningskärlek och redbarhet jag hyser stort förtroende», även som »rättänkande och hederlig». För hertiginnan blev han en välkommen rapportör i fråga om politiska nyheter.” [SBL]

Düben – Joachim von Düben d.y. (1708–1786), riksråd, ledande inom mösspartiet på 1760-talet, frihetstidens siste kanslipresident, avskedad efter Gustaf III:s statskupp i augusti 1772. ”D. var utan tvivel i många avseenden en begåvad och framstående man, fint bildad och i besittning av litterära intressen, men hans bana utmärkes av den utpräglade partimannens begränsning. Liksom så många andra av sin samtid förstod han ej de krav den nya tiden ställde och kunde ej frigöra sig från partipolitikens band. Med dem fick han också dela ödet att träda tillbaka i avskildhet och maktlöshet. [- - -] Samtidens ofta upprepade karakteristik av D. som en försiktig, slug och kall natur jävas ej av vad vi numera veta om honom. Dessa egenskaper ha otvivelaktigt skyddat honom från att alltför mycket invecklas i ett ofta farligt politiskt intrigspel. Men de ha också – trots att han nådde rikets högsta värdigheter – hindrat honom från att spela en verkligt framskjutet roll. Liksom många andra av sin familj var D. en fint bildad man.” (SBL)

Düben – Carl Wilhelm von Düben (1724–1790), president, greve. ”Vid tronavsägelsekrisen höll han sig försiktigt i bakgrunden, och trots att han under 1771–72 års riksdag uppfördes på riksrådsförslag, utnämndes han ej. De följande decennierna tillbragte han på Kammarrevisionens presidentstol, till vilken han utnämnts, då hattarna på hovkanslersposten önskade placera den pålitligare Sven Bunge.” (SBL)

Ehrencrok – Carl Johansson Ehrencrok (1696–1781), överste, blev 12 sept. 1772 kommendör av Svärdsorden. På revolutionsdagen, som var hans 76:e födelsedag, anförde han Livgardet och blev samma dag utsedd till generalmajor och chef för Livgardet, men fyra dagar senare befriad från sin tjänst på grund av hög ålder. (Källa: Pål Roland Ferlin, *Stockholms stad i juridiskt, administrativt, statistiskt och borgerligt hänseende D. 1 A-Livgardet, Berg, Stockholm, 1854.*)

Ehrencrona – Carl Gustaf Gammal Ehrencrona (1710–1781). Friherre, riksråd. ”[Ehrencrona] var från 1760 hovmarskalk hos kronprins Gustav, sedermera Gustav III. C. G. E., vilken liksom sina

bröder var övertygad mössa, väckte dels härigenom, dels genom sitt buttra och stränga sätt kronprinsens misshag i hög grad. Vid mössornas övertagande av makten kort före Gustav III: s statsvälvning blev C. G. E. 25 maj 1772 riksråd. En memoarförfattare (G. J. Ehrensvärd) uppger, att konungen ej ogärna såg hans förflyttning från det dagliga umgänget vid hovet till en ur personlig synpunkt mera avlägsen plats i rådet. C. G. E:s politiska bana blev lika kort som föga lysande, ty i och med statsvälvningen i aug. s. å. var hans roll utspelad.” (SBL)

Ehrencrona, fru – Ulrika von Schwerin (1722–1777) riksrådinna, friherrinna, gift 1755 med Carl Gustaf Gammal Ehrencrona (1710–1781).

Ehrenström – Fromhold Ehrenström (1751–1807) stallmästare.

Ehrensverd, friherre – Gustaf Johan Ehrensvärd (1746–1783), hovman, memoarförfattare, författare till *Dagboksanteckningar förda vid Gustaf III:s hof*. ”Som en pennans man framstår han redan på denna resa [resa till Frankrike med kronprins Gustaf 1770–1771], både genom brev och genom hans därefter medskrivna, tidigaste memoarutkast, skildrande bl. a. de tre kungliga prinsarna och resans förhistoria. [- - -] E. var tydligen djupt invigd i planerna på statsvälvningen 1772. [- - -] Natten före 19 aug. lät Gustav III en skrivare, inlåst i konungens bibliotek, renskriva den nya regeringsformen, varvid E. sattes att bevaka skrivaren.” (SBL) [Gustaf Johan Ehrensvärd är den troligaste, men vid tiden för Gustaf III:s kröning var fem friherrar Ehrensvärd i livet: 1. Augustin Ehrensvärd (1710–4 okt.1772), 2. Fredrik Ehrensvärd (1709–1807), 3. Gustaf Johan Ehrensvärd (1746–1783), memoarförfattaren, 4. Gustaf Fredrik Ehrensvärd (1760–1812), 5. Carl Fredrik Ehrensvärd (1787–1815) senare Gyllebourg, dömd som medverkande till mordet på Gustaf III. [Konstnären och amiralen Carl August Ehrensvärd (1745–1800) var greve.] [Oklart vem som avses.]

Ekeblad – Claes Julius Ekeblad (1742–1808), greve, adjutant, mest känd som flitig dagboksförfattare. ”Efter Gustav, III:s tronbestigning synes E. snart ha införlivats med den intima kretsen kring monarken och blev 1780 kaptenlöjtnant och sekundchef, för Livdrabantkåren. Någon roll utanför hovet har E. ej spelat, men han tillhörde de få tillfrågade, som avgjorde konungens beslut i två för denne personligen viktiga angelägenheter: närmandet till gemålen sommaren 1775 och försoningen med modern vid dennas dödsbädd jämnt sju år senare.” (SBL)

Engeström – Jacob von Engeström (1735--1802), kungl. sekreterare, ordenshärold. ”På sommaren 1773 utfärdade Gustav III en förordning, som ytterligare höjde presidentsekreterarens anseende och inkomst, samtidigt som det förändrade statskicket och konungens håg för kabinettsstyre pålade Presidentkontoret en växande arbetsböda. [- - -] E:s andliga profil avtecknar sig rätt tydligt mot hans mångsidiga verksamhet. Humanist och historiker med en för sin tid ovanlig förmåga av kritisk djuplodning var han ej heller som politiker och ämbetsman den som förhastat fattade ståndpunkt. Han var sanningskär, redbar och principfast utan fallenhet för principrytteri eller rättshaveri.” (SBL)

Falchenberg – Melcher Falkenberg (1722–1795), riksråd, av Gustaf III utnämnd till friherre 1773, greve 1778 och riddare av Serafimerorden 1781. Ledamot av Vetenskapsakademien från 1774. ”När mössorna våren 1772 störtade hattregimen, var F. den ende hatt, som invaldes i den nya råds-kammaren. Samtidigt genomdrev Gustav III själv, att F. utnämndes till rikskansliråd. Efter statsvälvningen i augusti fick F. behålla sin rådsplats.” (SBL)

Falkenberg – Hedvig Eleonora Wachtmeister af Björkö (1739--1806), riksrådinna, friherrinna, gift 1761 med Melcher Falkenberg (1722–1795).

Falkengren – Christopher Falkengren (Falkengrén) (1722–1789), riksråd, av Gustav III utnämnd till friherre 1771 och riddare av Serafimerorden 1778. Ledamot av Vetenskapsakademien från 1778. ”Som en av mösspartiets förgrundsmän deltog F. i de förhandlingar, som fördes vid Gustav III:s tronbestigning för att få till stånd en försoning i den ödeläggande partikampen. Då konungens fredliga försök misslyckats, och han måste tillgripa revolution, hörde F. till hans motståndare, ehuru en föga trovärdig källa uppger, att F. underrättade konungen om rådets avsikt att häkta honom. Under revolutionen hölls F. jämte de övriga riksråden fängslad på slottet, varför han hindrades att ta ledningen för de marinstyrkor i huvudstaden, vilka voro regeringsvänliga. När Gustav III 22 aug. 1772 reorganiserade riksrådet, fick F. kvarstå som sjömilitär expert.” (SBL)

Fersen – Fredrik *Axel* von Fersen (1719–1794), greve, fältmarskalk, riksstallmästare. ”Vid riksdagens början i juni 1771 deltog F. å sitt partis vägnar i överläggningarna om kompositionen, men han ställde sig denna gång icke till förfogande vid lantmarskalksvallet. Under riksdagen sökte han dämpa parti- och ståndsmotsättningarna och ingrep i detta syfte i debatterna om ’Den ofrälse soldaten’ och om konungaförsäkran. Efter att ha deltagit i ceremonierna vid Gustav III:s kröning 29 maj 1772, lämnade F. riksdagen under intryck av den tilltagande hätskheten och osäkerheten. [- - -] F:s hållning under de avgörande veckorna vittnar om, att hans inställning till statskuppen ingalunda var entydig. Själv var han mer än de flesta förankrad i den gångna tiden. Men det är å andra sidan tydligt, att han redan länge anat, vad som förestod, och att han med stigande oro bevittnat händelseutvecklingen på frihetstidens sista riksdag. För F:s i grunden konservativa natur var partipolitikens tilltagande radikalisering säkerligen djupt motbjudande. Det är därför ingalunda förvånande, att han till sist, när något annat alternativ knappast längre stod till buds, valde att ge Gustav III sitt stöd. Att detta stöd likväl icke var alldeles obetingat visar det förbehåll, som han uppställde, när han inträdde i rådet. Det sätt, varpå relationerna mellan konungen och den forne hattchefen utvecklade sig, återspeglar på det personliga planet förhållandet mellan monarken och rikets första stånd. Vad Gustav önskade vinna, när han inkallade F. i sin rådkammare, var framför allt stödet av hans namn och hans alltjämt stora auktoritet. Något självständigt inflytande var han av allt att döma icke sinnad att medgiva honom. Å andra sidan är det tydligt, att vissa drag hos den unge konungen verkade tilltalande också på F. Särskilt gäller detta hans på en gång patriotiska och humana sinnelag. Den bittra kritik, som kommer till synes i memoarerna, är frukten av senare erfarenheter.” (SBL)

Fersen – Carl Reinhold von Fersen (1716–1786), greve, överhovjägmästare, ceremonimästare, äldre bror till Axel von Fersen (1719–1794). ”Politiskt intresse saknade Carl F. alldeles. [- - -] F:s huvudintressen voro eljest jakt och framför allt teatern. Det förra nöjet var förutsättningen för hans avancemang inom hovjägeristaten, där han blev överhovjägmästare 1752. [- - -] Till eftervärlden skulle han väl gått enbart som rik och glad lebeman, om inte teaterintresset föranlett en verkligt betydelsefull insats. Gustav III lät nyåret 1773 inviga en svensk teater i Bollhuset, Kungl. teatern, vid denna tid helt inrättad som opera. Med monarken var F. förenad i det gemensamma teaterintresset och hade själv uppträtt i hovets teaterföreställningar, liksom han uppmuntrat konungens skådespelarprestationer på Gripsholm. [- - -] F. kom här att göra en verkligt god insats och fick anseende som en av K. teaterns dugligaste chefer (Nordensvan, Personne). Han införde en mängd reformer. Början till en elevskola inrättades, och nya förmågor engagerades.” (SBL)

Fersen – Hedvig Catharina von Fersen (1732–1800), grevinna. Gifte 1752 med greve Axel von Fersen d.ä. Gustaf III ryktas ha varit förälskad i henne under sin tid som kronprins. Efter att maken blev riksråd 1772 var hon känd som riksrådinnan Fersen vid hovet. Under Gustav III:s första regeringsår tillhörde hon hans nära vänner, den krets av diskussionspartner med vilka han stannade uppe och diskuterade länge om kvällarna. [- - -] Hedvig Catharina von Fersen utsågs år 1774 av Gustav III att anförda den svenska delegation som skulle välkomna Hedvig Elisabet Charlotta till Sverige”. Wikipedia 2022-05-27.

Fersen – Charlotta Fredrika Sparre (1719–1795) hovmästarinna, riksrådinna 1778, gift 1748 med Carl Reinhold von Fersen (1716–1786).

Fersen – Sophie von Fersen (1757–1816), grevinna, syster till Axel von Fersen d.y. och nära vän till Hedvig Elisabet Charlotta, hertig Carls blivande hustru (1774). ”Hertig Fredrik Adolf, som tidigare svärmat för hennes kusin Ulla F., förälskade sig sedan djupt i Sophie och framställde, då hon var sjutton år, i jan. 1774 ett formligt friarbud. Hennes far avvisade förslaget såsom olämpligt, då hon ej var kunglig, och antydde för hertig Fredrik, att man redan hade en lämplig pretendent på Sophies hand, kammarherren greve Adolph Piper. Denne var en förmögen man och således ett solidare parti än den i affärer alltid strandsatte hertigen.” (SBL) [Inte helt säkert att denna person avses.]

Filenius – Petrus Nicolaus Filenius (1704–1780), biskop i Linköping, talman i prästeståndet under 1760-talet. ”Den 30 juli 1771 jordfäste han i Riddarholmskyrkan konung Adolf Fredrik. [- - -] Vid riksdagen 1769–70 var han ordinarie talman. Även sedan han lidit nederlag vid talmansvalet 1771 fortfor hans inflytande. I själva verket var F trött på partistriderna och hälsade med tillfredsställelse statsvälvningen 1772.” (SBL)

Forslund – Jacob Forslund (1735--1806), protokollsnotarie, kansliråd.

Forssenius – Anders Forssenius (1708–1788), biskop i Skara, prästeståndets talman, synlig på Pilos målning av Gustaf III:s kröning.

Fortelius – Gabriel Fortelius (1745–1796), biskop i Borgå.

Funck – Carl Funck (1708–1783), riksråd och friherre. ”Som känd intrigör och väl hemmastadd på partiväsandets hemliga vägar samt som obeveklig fiende till hattpolitiken skaffade han sig många ovänner. När mössorna 1765 kom till makten, gjorde han sig genom personligt hämndbegär skyldig till handlingar som knappast gagnade partiet. [- - -] Genom statskuppen arresterades F och var nu definitivt avlägsnad från det politiska livet. Han fick pension men arbetade länge på politisk revansch och lär hela tiden ha upprätthållit vissa ryska förbindelser.” (SBL)

Funck – Brita Rhyzelia adlad Odencrantz (1726–1787), biskopsdotter, riksrådinna, friherrinna, gift 1765 med Carl Funck (1708–1783)

Gardie – Pontus Fredrik De la Gardie (1726–1791), greve. ”De la Gardie utnämndes till en av kronprisens Gustav Adolfs faddrar vid dennes dop den 10 november 1778 och fick vid drottningens kyrktagning den 27 december 1778 mottaga Gustav III:s fadderstecken samt att han blev utnämnd till en av rikets herrar. Han var en av Kungliga Musikaliska Akademiens stiftare”. (Wikipedia 2022-05-24)

Gethe – Gustaf Gethe (Geete) (1724–1774), major, överste i sept. 1772.

Gråå – Johan Gabriel Gråå (1719–1807), kungl. sekreterare, troligen släkt med den ryske tolken i Stockholm Fredrik Gabriel Gråå d. 1795.

Grönhagen – Johan Wilhelm Grönhagen (1715–1778), överste.

Gyllengranat – Hans Gustaf Gyllengranat (1721–1801), baron. ”Hans Gustaf Gyllengranat föddes 1721 i Tobolsk som son till militären Gustaf Gyllengranat. Han föddes under faderns fångenskap i Ryssland, då denne hade blivit tagen som fånge efter Kapitulationen vid Perevolotjna 1709. Gustaf Gyllengranat hade gift sig under fångenskapen med livländskan Maria Zimmerman, och de fick totalt fem barn varav fyra under fångenskapen i Sibirien. [- - -] Han befordrades till generalmajor den 12 september 1772 och bytte därefter regemente och blev chef för Jönköpings regemente den 20 juni 1774. Han tog dock avsked samma år den 27 juni.” (Wikipedia 2022-05-24)

Gyllenstierna – Göran (Jöran) Gyllenstierna (1724–1799), greve, riksråd. ”Ehuru föga politiskt verksam blev han riksråd vid mössornas makttillträde 1765 men licentierades av hattarna 1769 efter att förgäves ha sökt förekomma dem genom att anhålla om avsked. Efter statsvälvningen 1772 vägrade G återinträda i rådet. Han blev s å serafimerriddare. Först 1781 förmåddes G, som s å blev riksmarskalk, att åter mottaga riksrådsvärdigheten men han ställde då som villkor att efter behag få vistas på landet. 1788 nedlade han sina ämbeten på grund av C A Trolle-Wachtmeisters utnämning till riksdrots. Gustav III erbjöd honom då furstetitel, vilken han avböjde. Med G utdog den sista grevliga grenen av släkten.” (SBL)

Gyllenstierna – Eva Maria Ribbing af Zernava (1730–1812), riksrådinna, grevinna, gift 1754 med Göran (Jöran) Gyllenstierna (1721 eller 1724–1799).

Gyllenstolpe – Nils Philip Gyldenstolpe (1734–1810). Hovmarskalk och överkammarherre. ”G följde emellertid ingalunda slaviskt Lovisa Ulrikas uppfattning och kunde, när så behövdes, intaga en självständig hållning. När frågan om kronprinsens giftermål hösten 1765 aktualiserades, hörde han till dem, som stödde denne i beslutet att acceptera det sedan länge avtalade äktenskapet med den danska prinsessan Sofia Magdalena.” (SBL) ”G intog sålunda redan nu ställningen som kungafamiljens förtrogne, samtidigt vän till Lovisa Ulrika och Gustav III, och denna ställning lyckades han trots alla svårigheter behålla.” (SBL)

Haldin – Johan *Gustaf* Halldin (1737–1825), kanslist vid Kungliga Biblioteket. [Oklart vem som avses, denne eller möjligen hans far.]

Hallström – Jonas Hallström (1739–1781), härhold, registrator, aktuarie i Riksarkivet, ”redigerade Riksdags-tidningen 1771–72 o utgav åtskilliga uppmärksammade politiska skrifter, en lärobok i hästkänedom o hästskötsel samt en populär folkskrift om Gustav I:s bedrifter.” (SBL)

Hamilton – Adolf (Adolph) Ludvig Hamilton (1747–1802), greve, kammarherre hos drottning Sofia Magdalena 1771–82. ”Sin roll som kammarherre hos Sofia Magdalena spelade H ganska väl: kvick och versifikatoriskt flyhänt strödde han *pièces fugitives* omkring sig, deltog i sällskapsspektakel och tornéspel samt hade kärleksaffärer. Då och då bekänner han dock sin leda vid hovlivet, till vilket bidrog att han kände sig förbigången av yngre vid befordringar. Däri ligger en av orsakerna till hans med tiden kyligare inställning till Gustav III, som han vid trontillträdet 1771 hyllat i en liten dikt och vars uppträdande vid revolutionen 1772 fyllt honom med entusiasm.” (SBL)

Hansson – Joseph Hansson (1707 eller 1708–1784), bondeståndets talman. ”Mot Gustav III:s kompositionsplaner förhöll han sig avvisande, och han kan inte ha tyckt om den k statskuppen 1772. I sitt tal till ståndet omedelbart efter kuppen prisade han uttryckligen den frihet, som genom Guds försyn hade återupplivats vid frihetstidens början, och sökte göra gällande, att den nya regeringsformen var frukten av en överenskommelse mellan konung och ständer i syfte att återföra konungen till hans makt och ständerna till deras frihet, ’såsom före 1680’. [- - -] Inom kort tycks H ha kommit på god fot med kungahuset. Drottning Sofia Magdalena skänkte honom 1775 en silverpokal. H blev med tiden mycket förmögen. [- - -] Flera anekdoter belyser han finurlighet och slagfärdighet samt hans genom åren bevarade bondska vanor. Som politiker var han mycket framstående, med starkt sinne för det möjligas konst och påtaglig förmåga att för det mesta styra sitt eget temperament. Det övriga Europa hade vid mitten av 1700-talet inga motstycken till bondepolitiker av Olof Håkanssons och H:s format.” (SBL)

Hauswolff – Leonard von Hauswolff (1746–1826), utnämnd till ordinarie kanslist 21 juli 1772. ”Han stod högt i gunst hos kungen och utnämndes den 7 december 1790 till ceremonimästare vid hovet

för att redan den 27 april 1791 bli rikshärold. I samband med det senare utnämndes han även till riddare av Nordstjärneorden.” (Wikipedia 2022-05-20)

Hiærne – Anna Maria Hiærne f. Ehrensvärd (1718–1798), grevinna, överhovmästarinna hos Sofia Magdalena 1766–1777, gift med riksrådet Gustaf Adolf Hiærne (1715–1805).

Hjerta – Carl Hjerta (1719–1793), baron, generalmajor i armén 1773. ”H deltog livligt i frihetstidens sista riksdagar, där han ansågs som en av hattpartiets bättre talare. [- - -] Även efter Gustav III:s statsvälvning fortsatte nådens sol att lysa över H. 1773 utnämndes han till generalmajor i armén, 1778 blev han generallöjtnant.” (SBL)

Horn – Adam Horn af Kanckas (1717–1778), son till Arvid Horn (1664–1742), riksråd, baron och greve av Ekebyholm, överstemarskalk, den som under kröningen hjälper ärkebiskopen att sätta på kronan. ”Under de sista åren av frihetstiden med partiernas täta skiften vid makten sågs H med bibehållet sinneslugn skrida ut och in i regeringen. Efter statsvälvningen 1772 placerades han av kungen i det nya rådet.” (SBL) ”Då hattarna vid 1769 års riksdag kom till makten, blev Horn, liksom de övriga riksråden från mösspartiet, avsatt från sina ämbeten, men återfick redan 1771 sin plats i rådet och inkallades av Gustav III i den efter statskuppen 19 augusti 1772 nybildade rådkammaren. Han försökte sedan få avsked från sina poster, men återkallades ständigt och blev 1772 riksstallmästare. [- - -] Horn räknas som en skicklig och tapper rytterianförare, men inte särskilt betydande som statsman. Han saknade den politiska utbildning och intresse för hårt arbete som krävdes för detta. Horn var även överstemarskalk samt blev 1776 hedersledamot av Kungliga Akademien för de fria konsterna; han var en ganska framstående amatörmålare.” (Wikipedia 2022-05-23)

Horn – Fredric Horn (1725–1796), greve 12 sept. 1772. ”Under 1771–72 års riksdag slöt han sig till kretsen kring den unge konungen. I den långdragna striden om kungaförsäkringen hörde han till de ivrigaste försvararna av adelns rättigheter, och han stödde Gustav III:s försök att uppträda som medlare mellan stånden. [- - -] Den 19 aug [1772] var H bland de relativt fåtaliga högre officerare som följde Gustav III i de avgörande ögonblicken på artillerigården och i rapportsalen. [- - -] Senare samma dag uppdrogs befälet över huvudstadens trupper åt honom. H:s insatser vid statsvälvningen blev rikligt belönade. Han befordrades till generallöjtnant, upphöjdes i grevligt stånd och utnämndes inför tvåårsdagen av statskuppen till chef för livregementet till häst. [- - -] Vad som till sist vållade brytningen är oklart. Sannolikt bör orsaken sökas i H:s personliga läggning. Konstnärligt och musikaliskt begåvad var han till naturen häftig och obalanserad. Stundom försattes han därigenom i situationer, som han inte kunde bemästra. Vid åtminstone två tillfällen invecklades han i dueller, och hans första äktenskap föregicks av en uppmärksam enlevering. Axel v Fersen vet också berätta om hans omdömeslösa uppträdande under själva revolutionsdagen.” (SBL) [Inte säkert om denna person avses. Sammanlagt tre personer Horn nämns i Ceremonialet, två grevar och en baron, endast Adam Horn anges med förnamn. Fredric Horn kan vara en av de två som kallas greve eller den som tituleras baron i maj 1772.]

Horn – Johan Gustaf Horn (1743–1798), greve, major, RSO 1770, överstelöjtnant 1774. Son till Fredric Horn (1725–1796). ”Död ogift 1798-06-20 på Fågelvik och slöt grevl. ätten Horn af Ekebyholm samt var den siste av den s. k. Kanckasgrenen.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-26) [Inte säkert om denna person avses. Han kan vara en av de två som kallas greve eller den som tituleras baron i maj 1772. Sammanlagt tre personer Horn nämns i Ceremonialet, två grevar och en baron.]

Horn – Carl Gustaf Fredrik Horn (1751–1782), sergeant vid livgardet 1769, fänrik vid Södermanlands regemente 1771, kammarherre hos änkedrottningen Lovisa Ulrika 1779. ”Skall stuckit sig själv och dog därav 1782-01-03 Håtunaholm barnlös samt slöt ätten på svärdssidan.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-26) eller hans bror Jakob Wilhelm Horn (1753–1775). Fänrik vid konungens eget värvade regemente 1770. (Adelsvapen-Wiki 2022-05-26) [Inte säkert om någon av dessa personer avses. Båda är friherrar och tituleras baron. Sammanlagt tre personer Horn nämns i Ceremonialet, två grevar och en baron..]

Höpken – Carl Fredrik von Höpken (1713–1778), friherre. ”Vid de underhandlingar om försoning mellan partierna som 1771 föregick Gustav III:s statskupp var Höpken en av hattpartiets förtroendemän. Efter statskuppen drog han sig tillbaka från politiken.” (Wikipedia 2022-05-23, något korrigerad.)

Jusléen – Pehr Jusléen (1739–1794), aktuarie, assessor vid Åbo hovrätt 1773, ledamot av Högsta domstolen 1789–1793. ”Pehr Jusléen var även verksam som författare, dock helt anonymt och hans författarskap är därför svårt att kartlägga. Han var medlem av Utile Dulci och skall från 1772 ha varit ledare för dess vittra avdelning.” (Wikipedia 2022-05-23)

Kalling – Pehr Kalling (1701–1795), greve, riksråd. ”Den 15 oktober 1771 blev han även upphöjd till greve och var 1772 en av mössornas mest inflytelserika män. Vid Gustav III:s statskupp hade Kalling befälet över Stockholms garnison men lyckades inte stoppa kungen. Därefter blev han åter entledigad från rådet, och därefter fick han aldrig mer någon befattning eller militärt befäl.” (Wikipedia 2022-05-20) ”K hörde till mösspartiets hänsynslösaste och mest hårdnackade ledare. [- - -] K fick liksom övriga medlemmar av det gamla rådet avsked 22 aug [1772], dock med bibehållen pension och andra bevis på kunglig nåd. Återstoden av sitt liv tillbringade han på sin egendom Myrö.” (SBL)

Kalling - Christina Margareta Eleonora Posse (1725–1812), grevinna, gift 1749 med Pehr Kalling (1701–1795).

Kemphen – Fried. Von Kemphen, kungl. sekreterare, härold. [Oklart vem som avses.]

Klingsporr – Wilhelm Mauritz Klingspor (1744–1814), fältmarskalk, baron, kavaljer hos hertig Fredrik Adolf 1771. ”Mauritz K började tidigt sin militära bana, förvärvade sig krigserfarenhet i utländsk tjänst o avancerade snabbt. Tack vare sin begåvning o sitt vinnande sätt gjorde han

karriär även som hovman o vann snart den k familjens ynnest. Kort före kriget 1788–90 utnämndes han till generaladjutant hos Gustav III o ledde energiskt utrustandet av armén. I aug 88 blev han även formellt generalintendent vid armén i Finland. Han deltog ej i Anjalaförbundet utan förblev lojal mot kungen i motsats till sin yngre bror, Otto Reinhold K, som var svårt inblandad i myteriet. [- - -] K:s insats som överbefälhavare under kriget i Finland har blivit missbedömd av eftervärlden på flera sätt. Under rådande omständigheter löste han sin uppgift förtjänstfullt, vilket samtida uttalanden bär vittne om. [- - -] Kritiken mot honom uppstod långt efter hans död o har kommit att präglas av den bild av honom som Runeberg givit i *Fänrik Ståls sägner*.” (SBL)

Lagerflycht – Johan Lagerflycht (1701–1774) president, friherre, blev friherre vid Gustaf III:s kröning. Så även hans yngre bror Carl Barthold Lagerflycht (1707–1773).

Lamberg – Eric Lamberg (1719–1780), biskop i Göteborg. ”Vid ett besök i Sthlm 1775 bevistade han en teaterföreställning, vilket ansågs opassande för en biskop.” (SBL)

Leijonhufvud – Axel Gabriel Leijonhufvud (1717–1789), lantmarskalk vid 1771–1772 års riksdag, hovmarskalk, överkammarherre hos prinsessan Sofia Albertina.

Lewenhaupt – Mauritz *Casimir* Lewenhaupt (1711–1781), greve. ”Vid statsvälvningen 1772 arresterade L överståthållaren T G Rudbeck. Han blev generalmajor några veckor senare, kaptenlöjtnant för livdrabantkåren 1775 o generallöjtnant 1776.” (SBL)

Lewenhaupt – Charlotta Lewenhaupt, fröken. Mauritz *Casimir* Lewenhaupt (1711–1781) gifte sig den 2 mars 1744 på Övedskloster med Ulrika *Charlotta* Lewenhaupt och fick sju barn, men hustrun står som avliden sommaren 1760. Kan ev. avse Charlotta Henrietta Lewenhaupt (1725–1808) som blev nunna och abbedissa i ett kloster i Frankrike, men oklart när. En grevinna Charlotta Susanna Maria Dorotea Lewenhaupt (1692–1774) var 1772 inte fröken utan gift från 1725. [Oklart vem som avses.]

Lewenhaupt – Magdalena Lovisa Lewenhaupt (1755–1811), fröken, hovfröken hos Sophia Magdalena 1771, hovfröken hos hertiginnan Hedvig Elisabet Charlotta 1774. (Adelsvapen Wiki 2022-05-25)

Leyonhielm – Carl Fredrik (Friedrich) Leijonhielm (Leyonhielm) (1735–1780), friherre, invald som ledamot nr 24 av Kungliga Musikaliska den 11 mars 1772, kavaljer hos prins Fredrik Adolf 1778.

Lilljenberg – Johan Georg Lilljenberg (1713–1798), baron och greve. [Avser inte den Johan Lilljenberg (1733–1806), baron, löjtnant, som blev 1790 dödsdömd för att ha undertecknat Anjalaförbundet, men benådades.]

Låstbom – Herman Låstbom (1742–1811), kungl. sekreterare. ”Han tillhörde under denna tid de yngre mössorna men hade sympatier för kungamakten. Gustav III förklarade senare, att L inom ramen för det möjliga sökt främja kungafamiliens mot rådet riktade aktion 1768, ehuru hans tjänst begränsade hans handlingsfrihet. Kort efter den av kungen genomförda revolutionen 1772 fick L medverka i ett viktigt lagstiftningsuppdrag. [- - -] Rådet uppfattade L som en fientligt sinnad kungagunstling och svarade med en tydligt visad misstro mot honom. Kritiken av L och misstänklighöret av hans motiv återkommer i många av tidens memoarverk, främst i Hedvig Elisabet Charlottas dagbok, i Axel Fersens skrifter och J A Ehrenströms anteckningar.” (SBL)

Löwenhjelm – Carl Gustaf Löwenhielm (1732–1788), överste, greve. ”Han blev 1770 överste i armén och 1772 chef för Södra skånska kavalleriregementet, som han emellertid redan 1773 måste avstå till hertig Karl (sedermera Karl XIII). L drog sig då tillbaka till Värmland”. (SBL) Kan annars avse Carl Gustaf Löwenhielm (1735–1803), överste; ”deltog i pommerska kriget och först efter tvekan anslöt sig till Gustav III vid 1772 års statsvälvning. Han var överste i armén 1780–1789”. (SBL) [Osäkert om denna person avses.]

Mackler – Gustaf Mackler, baron, känd från C. von Numers bröllopskrift *Fägne-dickt öfwer det äckta-förbund som emellan rytmästaren af Hans Kongl. Maj:ts lif-regemente högwälborne herr baron Gustaf Mackler, och högwälborne fröken Lisa Maria Cronberg, want sin önskelige fulbordan uti Upsala den [?] junii år 1720, Upsala 1720.*

Maijendorff von Yxkull – Axel Didrik Meijendorff von Yxkull (1720–1798), baron, överstelöjtnant 1770.

Manderström – Christoffer (Christopher) Manderström (1727–1816), friherre, Handsekreterare hos kronprinsessan, sedermera drottning Sofia Magdalena, hovmarskalk hos drottningen 1772. ”Hade lust för skaldekonsten och författade tid efter annan åtskilliga verser, både på latin, franska och svenska, varav han 1788 utgav första samlingen under titel: Mina Poëtiska Arbeten. Utarbetade och lät trycka ett rimlexikon (1779) samt gjorde en mängd översättningar [- - -] Besatt även god smak i byggnadskonsten. Gift 1773-04-11 på Ekolsunds lustslott med hovfröken hos drottning Sofia Magdalena, friherrinnan Virginia *Charlotta* Duwall”. (Adelsvapen Wiki 2022-05-24)

Mennander – Carl Friedrik Mennander (1712–1786), biskop i Åbo, ärkebiskop 1775. Ledamot av Vetenskapsakademien från 1744. ”Han hade lätt att uttrycka sig både i tal och skrift och ägde omfattande kunskaper. [- - -] Vilken uppfattning M innerst hyste om kungens statskupp 1772 framgår inte. Troligen var han liksom många andra av den uppfattningen att partiväldet måste upphöra.” (SBL) ”Mennander var också en av sin tids förnämsta bibliofiler.” (Wikipedia 2022-05-20)

Montgomerie – Robert Montgomery (1737–1798), majoren. ”Till en början tillhörde Montgomery mösspartiet men blev efter Gustav III:s övervunnen till kungens sida och blev snart kungens gunstling. [- - -] Hos kung Gustav III stod Montgomery till en början i hög gunst. Det vänskapliga

förhållandet förändrades emellertid, och slutligen dömdes Montgomery som inblandad i Anjalaförbundets planer till döden 1789. Han benådades med förlust av tjänsten och sin orden (svärdsordens kraschan), och förvisades till kolonin Svenska S:t Barthélemy, varifrån han frigavs 1793.” (Wikipedia 2022-05-24) Robert Montgomery var far till författaren Malla Silfverstolpe (1782–1861).

Nordenankar – Johan Nordenankar (1722–1804), generaladjutant hos Gustav III 12 sept 1772. ”I arbetet på den upprustning av flottan som med stöd av franska subsidier inleddes efter 1772 års revolution spelade N en väsentlig roll. I en genom Patriotiska sällskapet publicerad skrift utvecklade N skälen för att Sveriges försvar borde bygga på tillfredsställande sjöstridskrafter. 1772 utsågs han till chef för den galärflotta som ännu var förlagd till Sthlm. [- - -] N:s kartverk åtnjöt länge stort anseende och markerade en vändpunkt i sjökortens historia.” (SBL)

Osander – Olaus Petri (Olof) Osander (1700–1787), biskop i Växjö. ”Osander höll flitigt prästmöten och vårdade sig i övrigt synnerligen om stiftets angelägenheter. Däremot spelade han inte någon särdeles framstående roll vid de sex riksdagar han bevistade.” (Wikipedia 2022-05-20)

Osængius – Johan Israel Osængius (1741–1810), hovsekreterare. ”Han var medlem av Par Bricole och Utile Dulci och invaldes som ledamot nr 88 av Kungliga Musikaliska Akademien den 9 oktober 1793.” (Wikipedia 2022-05-20)

Platen – Baltzar Achates (Achatius) von Platen (1712–1782), överste i Västmanlands regemente, gift med Vilhelmina Lovisa Fredrika Ulrika Iserheim. (Wikipedia 2022-05-24)

Pose – Carl Johan Pose (1738–1718), gift med Magdalena Lovisa Hedberg (1750–1819) eller möjligen Carl Johan Pose (1753–1801), lantränkmästare. Personen ifråga ska vara registrator och härhold.

Posse – Fredrik (Friedrich) Arvid Posse, greve. Troligen Fredrik Arvidsson Posse (1727–1794), greve, överste för Västmanlands regemente 1773, eller Arvid Posse (1749–1824) greve. [Oklart vem som avses.]

Reuterholm – Esbjörn *Christian* Reuterholm (1710– 1773), friherre, riksråd 19 okt 1771–22 aug 1772, ”Under mössornas korta repris vid makten från hösten 1771, efter tronskiftet, återkallades R i rådet men han fick knappast tillfälle att då utveckla en ny politisk plattform. Under kuppdagarna i aug 1772 hade han begivit sig till Svidja. Beträktad som en potentiell oppositionsman av Gustav III:s förtrogne J M Sprengtporten, som bemäktigat sig Sveaborg, sattes han där en tid i tillfällig arrest. Kort därefter insjuknade R och avled.” (SBL) ”Reuterholm var en av frihetstidens märkligare personligheter, en verklig karaktär, men av något besynnerlig natur. Han var arbetsam, ordningsälskande ända till pedanteri, orädd, viljestark, ärlig i sin övertygelse och rättrådig, såvida han inte förblindades av partifanatism. Detta hände dock inte så sällan, och då blev han oresonlig, hänsynslös och hätsk.” (Wikipedia 2022-05-24) Far till Gustav Adolf Reuterholm.

Reuterholm – Gustaf Reuterholm (1721–1803). Friherre. ”Under den gustavianska tiden fortsatte R att vara en flitig men föga framträdande politiker.” (Anders Burius i SBL)

Ribbing – Fridrich Ribbing (1721–1783), riksråd, guvernör för prins Fredrik Adolf 1766–1770. ”De första åren under Gustav III:s regering var R mycket aktiv inom rådet och drog sig ej för att föra fram sina åsikter, även om dessa ej stämde överens med kungens, vilket kunde orsaka dennes onåd. R behöll dock kungens förtroende och 1778 bar han tillsammans med hertiginnan Hedvig Elisabeth Charlotta fram den nyfödde prinsen Gustav Adolf till dopet. Vid drottningens kyrkotagning i dec upphöjdes R i grevligt stånd.” (SBL)

Ribbing – Eva Helena Löwen (1743–1813), grevinna, riksrådinna, gift 1761 i Stralsund med Fridrich Ribbing (1721–1783).

Ridderstolpe – Carl Johan Ridderstolpe (1719–1785), riksråd, kammarherre. ”Riksråd 11 maj 72, president i lagkommissionen 17 juni 72, entledigad från alla ämbeten 22 aug 72” (SBL) ”22 augusti [1772] entledigades Ridderstolpe från sitt riksrådsämbete, och efter den tiden förekom han föga i det offentliga livet. Under partitiden hade Ridderstolpe varit en av dem, som haft förtroendet att ombesörja fördelningen av de från England och Ryssland inflytande korrupsionsmedlen.” (Wikipedia 2022-05-20)

Ridderstolpe – Fredrik (Fredrich) Vilhelm Ridderstolpe (1730–1816), riksråd. friherre, greve 1800. ”Hans milda, mot alla välvilliga, sinnelag afhöll honom ifrån att, liksom brodern, kasta sig in i tidens partistrider. Från de upphöjda platser, han tid efter annan beklädde, såg han alltid med längtan till det enskilda lifvets lugn, i hvilket han, liksom i sin offentliga lefnad, af alla aktades såsom »en hedersman och god medborgare».” (SBH)

Rosen - Barbro Wilhelmina Rosen (1744–1781), hovfröken. Ogift.

Rudbeck – Thure Gustaf Rudbeck (1714–1786), friherre 1771, överståthållare i Stockholm 1772. ”Tillsammans med de främsta mössledarna var R i juni 1771 informerad om och överens med såväl hattledaren Axel von Fersen d ä som Gustav III om behovet av någon form av ”komposition”. I överenskommelsen skulle bl a ingå förbud mot utländska mutor, att grundlagarna skulle lämnas orörda samt att rådsmedlemmar och annat partifolk ej skulle förföljas. Även vid riksdagen 1771–72 var R mössornas kandidat till lantmarskalksposten, men han förlorade mot hattarnas och kungens man. Efterhand vände dock den politiska vinden i mössornas favör. I SU talade R för försoning. Ständernas val av honom till överståthållare i Sthlm i febr 1772 kan ses som ett tecken på erkänsla för hans insatser. R kom av en slump att avslöja Gustav III:s förestående kupp när han på ständernas uppdrag i aug 1772 var på väg mot Karlskrona. [- - -] R hörde till det fåtal personer som uppmanade till motstånd mot kungens kupp 19 aug. Han hölls arresterad under några dagar samt försattes ur tjänst. Trots detta bytte R ganska snabbt fot och ställde sig på kungens sida. [- - -] R:s utnämning till landshövding i Uppsala län exemplifierar Gustav III:s försoningspolitik.” (SBL)

Rålamb – Claës Rålamb (1750–1826), friherre, hovstallmästare.

Rålamb – Hans Gustaf Rålamb (1716–1790), friherre, hovmarskalk 1759–1778. ”Framför allt uppskattade R kung Adolf Fredrik, medan brev från honom 1772 innehåller intressanta kritiska karakteristiker av både Lovisa Ulrika och Gustav III (Leijonhufvud 1902, s 194 f o 198 f). Under sina sista år som hovmarskalk ansågs han "trösta sig med rödtvin" (Ehrensverd, 1, s 33). I den R:ska handskriftssamlingen i KB finns en handskriven översättning av R av en fransk roman (Nordberg, s 39 o 263). Enligt J Apelblads (bd 2) i UUB befintliga ms till ett anonymlexikon var han författare till romanen *En svensk adelsmans äfwentyr i utrikes orter*, 1–2 (1759–80), en i stort föga märklig äventyrs- och kärleksroman efter franskt mönster, som dock innehåller den svenska prosalitteraturens första verkligt realistiskt tecknade människofigur, den i ett kapitel på hundra sidor skildrade excentriske lord Kermaleck med avancerade åsikter i moraliska och religiösa frågor.” (SBL)

Schröder – Carl Gustaf Schröder (1717–1789), biskop i Kalmar. ”Han var under riksdagarna från 1760 till 1778 en av de inflytelserikare medlemmarna av prästeståndet. I samband med Gustav III:s kröning 1772 fick samtliga biskopar i Sverige nya, och mera värdiga ämbetsdräkter. Den biskopskåpa som tilldelades Carl Gustaf Schröder är den sista som fortfarande används”. (Wikipedia 2022-05-20)

Schwerin – Charlotta Sofia Margareta von Bohlen (1734–1773), riksrådinna, grevinna, gift med Jacob Philip von Schwerin (1719–1779), riksråd (även efter 1772).

Sebaldt – Carl Fredrich Sebaldt (1713–1792), borgmästare, justitiekansler, borgarståndets talman. ”Vid frihetstidens sista riksdag 1771–72 kunde S åter ta säte och stämma i borgarståndet. [- - -] S:s ställning vid denna riksdag var stark och han erbjöds som förste ofrälse att bli justitiekansler men avböjde av hälsoskäl. Han erhöll dock justitiekanslers namn och heder. S motsatte sig konsekvent alla försök att stärka kungamakten. Gustav III:s förslag i nov 1771 att ständerna under hans ledning skulle överlägga om de frågor där meningssmottagningar rådde avfärdade S som grundlagsstridigt. Han sade sig för övrigt inte känna till några motsättningar. S fick stöd av de övriga ofrälse ståndens talmän men även av en del inom adeln som Axel Fersen. Gustav III:s s k kompositionspolitik hade därmed misslyckats och dennes förbittring var stor. Planerna på en statsvälvning började ta form. Redan i sitt tal till Gustav III å borgarståndets vägnar, då 1771 års riksdag öppnades, hade S betonat kungens uppgift att med Guds hjälp göra sitt folk lyckligt och se till att lag och författning upprätthölls. Vid stats värvningen i aug 1772 visade han tydligt sitt avståndstagande till regimförändringen. Då Gustav III 19 aug personligen infann sig på rådhuset i Sthlm för att avkräva trohetsed av magistraten, hade S låtit sjukanmäla sig. Han uteblev också från den stora sammankomsten på rikssalen två dagar senare, då den nya regeringsformen skulle underskrivas av talmännen. Däremot fungerade han som talman vid borgarståndets sammanträde 26 aug. I två tal vid riksdagens avslutande 9 sept 1772 lät S förstå att han accepterade det skedda, samtidigt som han deklarerade sin egen uppfattning, tydligast i talet på rikssalen, i vilket han

försäkrade kungen om borgarståndets vördnad och erkänsla. Dock ifrågasatte han att en ny regeringsform behövts men förmodade att kungen tänkt på kommande tider.” (SBL)

Serenius – Jacob Serenius (1700–1776), biskop i Strängnäs, ledamot av bibelkommissionen 1773. ”S har beskrivits som ’en av frihetstidens talangfullaste partichefer, skapad att styra ett konungarike [men] slutade som styresman över Strängnäs stift”. (SBL) ”Det reformatoriska nitet till trots var S intellektuellt empatisk. Under sin vistelse i England tillgodogjorde han sig nya kunskaper i teologi, filosofi, historia, geografi, arkeologi, språk och vissa delar av naturvetenskapen. Hans lärdom meriterade för inval i Royal Society i London (1732). Det rörliga och skarpa intellektet gjorde S samtidigt tolerant mot konkurrerande tankeriktningar i religiösa och filosofiska frågor.” (SBL) ”Under sin vistelse i England hade Serenius gjort sig förtrogen med det vetenskapliga och kyrkliga livet där. Härigenom framkallades hos honom en strävan att närma den engelska och den svenska bildningen till varandra. [- - -] Det var Serenius som gav uppslaget till de åtgärder som ledde till konfirmationens allmänna införande i Sverige mot slutet av 1700-talet. [- - -] Vid riksdagarna var han en av dem, som ofta ledde överläggningarna och ej sällan under sitt partis övervälde den, som dikterade besluten.” (SBH och Wikipedia 2022-05-20)

Siberg – Lars Siberg (1726–1783), kungl. sekreterare, härold. [Oklart vem som avses.]

Silverschiöld – Arvid Silverschiöld (1710–1781) friherre och president vid Göta hovrätt 1771.

Sinclair – Fredrik Carl (Carl Friedrich) Sinclair (1723–1776), riksråd, generalguvernör, greve. ”Priset för hovgunsten, som sviktade men ändå aldrig riktigt brast i samband med hans mindre omdömesgilla agerande våren 1772, blev ett bestående rykte som intrigör och opportunist även efter frihetstida mått. [- - -] Taktiskt skicklig men samtidigt impulsiv och spekulativ gjorde han kungamakten stora politiska tjänster vid frihetstidens sista riksdagar. Sätillvida bidrog han verksamt till förutsättningarna för statskuppen i aug 1772, även om han som aktör då hade lämnat den politiska arenan.” (SBL) ”Under frihetstidens sista skede var Sinclair hovpartiets ledare vid riksdagarna. Vid Gustav III:s statskupp 1772 entledigades han ur råds-kammaren, men inkallades dit samma dag och sändes omedelbart därefter såsom generalguvernör till Pommern. Samma år förordnades Sinclair till kansler för universitetet i Greifswald. [- - -] Utöver pastellporträttet av Gustaf Lundberg finns Sinclair avbildad på Carl Gustaf Pilos oljemålning av Gustav III:s kröning i Storkyrkan där Sinclair, som då var överstemarskalk och högste hovfunktionär, är placerad framför och till höger om drottning Sofia Magdalena.” (SBH och Wikipedia 2022-05-21)

Skytte – Carl Gustaf Skytte, överadjutant. [Oklart vem som avses. Den mest kända personen med detta namn dog 1717.]

Sparre – Charlotta (Lotta) Fredrika Sparre (1719–1795), grevinna, överhovmästarinna, riksrådinna 1778 (vid prins Gustaf Adolfs dop). ”Hon gjorde med sin skönhet succé vid det franska hovet i Versailles, där hon blev känd som ’la charmante rose’ då hon medföljde sin släkting, Carl Gustaf Tessins fru Ulla till Frankrike 1739–1742 [- - -] Som överhovmästarinna var hon vittne till

äktenskapsproblemen mellan Gustav III och Sofia Magdalena, och medverkade till de första försöken att få till ett närmande mellan dem. [- - -] Hon beskrevs av Hedvig Elisabet Charlotta av Holstein-Gottorp som en behaglig och excentrisk karaktär med 'gnistrande ögon' som aldrig ägnade sig åt intriger". (Wikipedia 2022-05-21) Lotta Sparre finns avbildad på den berömda *Hönstavlan* (1747) som föreställer Lovisa Ulrikas hovfröknar.

Sparre – Fredrik (Friedrich Ulric) Sparre (1731–1803), riksråd, greve. "Han ingick efter slutade studier och utrikes resor i kansliet, där han befordrades till kansliråd och 1773 till hovkansler. [- - -] Under den förmyndarregering som tog vid efter mordet på Gustav III ställdes Sparre med den återupplivade titeln rikskansler 1792 i spetsen för kansliet och utrikesärendena. I själva verket blev han ett tämligen viljelöst verktyg i händerna på hertig Karls, Gustav III:s bror Karl XIII, allsmäktige gunstling Gustav Adolf Reuterholm. Under slutet av förmyndarregeringen synes Sparre dock ha något frigjort sig från detta beroende. Sparre fick behålla sitt ämbete, även sedan kungen blivit myndig, och upphöjdes 1797 till greve, men något inflytande hade han inte vidare och nedlade sin höga värdighet i december 1797." SBH och Wikipedia 2022-05-21. [Inte helt säkert att denna person avses.]

Spens – Gabriel Spens (1712–1781), riksråd, fältmarskalk, greve. Gabriel Spens var militär, hade tjänstgjort i regementet *Royal Suédois* i Frankrike, deltagit i Pommerska kriget och kriget mot Ryssland 1741–42. "Åter i Sverige ledde han en skvadron som var med i Sthlm och slog ner Dalupproret 1743. I enlighet med släktens tradition värvade S själv trupper och blev 1749 överste för ett av honom värvat infanteriregemente, Spensiska regementet, som bestod av åtta kompanier med sammanlagt 1 200 man. [- - -] Under Gustav III:s tid tillhörde S den högsta militärledningen och fick bl a föra befäl vid en truppsammandragning 1772 i Värmland vid norska gränsen inför ett planerat men ej genomfört anfall. S sägs ha varit en av dem som övertalade kungen att avstå från detsamma. Han utnämndes till fältmarskalk 1776, blev s å serafimerriddare och 1778 en av rikets herrar." (SBL)

Stackelberg – Wolter Reinhold von Stackelberg (1705–1801), greve, general 1773. "Enligt en ofta återopad uppgift förekom aldrig mindre än tolv rätter vid hans middagsbord, som hölls för att vara det bästa i Sthlm. S var umgängesvän med C M Bellman och J T Sergel och skall en tid ha haft Cajsa Warg anställd i sitt hushåll. Sin vällevnad och omfångsrika kroppshydda till trots blev han mycket gammal." (SBL)

Stierncrona – *Samuel* Fredrik Stierncrona (1743–1773), beridare, utsågs till hovjunkare i samband med sin tjänstgöring vid kröningen.

Stiernelld – Samuel Stiernelld (1700–1775), general av infanteriet 15 sept 72, fältmarskalk från 25 jan 73. "Det är tydligt att hovpartiet kraftigt understödde hattarna. Här tycks ett framträdande av S på riddarhuset ha haft stor betydelse för utgången. Hans votum till riksrådets försvar hörde till de mera tungt vägande, och vid riksdagen 1769/70 framstod han som en av hovets främsta tillskyndare. [- - -] S har till karaktären beskrivits som häftig, hård, oböjlig och i avsaknad av

samvete (A J v Höpken), men också som arbetsam och vänfast. Han var intresserad av vitterhet och krigsvetenskap, och det har antagits att hans son, Adolf Ludvig S (S 2), skall ha ärvt hans bok- och handskriftssamling.” (SBL)

Stockenström – Johanna (Jeanna) von Stockenström (1753–1809), dtr till Erik von Stockenström (1703-1790) och Johanna Bedoir, gift med Albrecht von Lantinghausen (1751–1820).

Strömfeldt – Carl Harald Strömfelt (1709–1775), friherre, landshövding i Östergötland. Omgift 1736 med friherrinnan Beata Elisabet Siöblad. Far till Fredrik Georg Strömfelt (1738–1814) och Carl Axel Strömfelt (1740–1821), general.

Strömfelt – Carl Axel Strömfelt (1740–1821), baron, riddare av Svärdsorden 1772, kapten i Svenska regementet i Stralsund 1773. Son till Carl Harald Strömfelt (1709–1775).

Strömfelt – Fredrik (Friedrich) Georg Strömfelt, baron, kapten 1770. Son till Carl Harald Strömfelt (1709–1775).

Torwigge – Gustaf Adolph Torwigge (1721–1804), militär, adjutant hos prins Fredrik Adolf 1770, överstelöjtnant i armén 13 sept 1772. ”Han bevistade finska kriget 1741–1742. Var i fransk tjänst 1745–1762 och bevistade under denna tid två vinter- och elva sommarkampanjer, sju bataljer, en belägring och två ’stora affärer’ m. m. samt erhöll 1758 i gratifikation 600 livres.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25)

Törnflycht – Christina Margareta Augusta Törnflycht (1714–1780), grevinna, riksrådinna, gift 1735 med Axel Wrede Sparre (1708–1772).

Uggla – Maria Aurora Uggla (1747–1826), hovfröken och kammarfröken hos drottning Sofia Magdalena 1766–1778, tillsammans med Charlotta Duwall gift med Christoffer Manderström en av drottningens närmaste vänner.

Uggla – Carl Hildebrandsson Uggla (1725–1803) kammarherre, topograf, heraldiker, ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien 1786, skrev den första handboken om heraldik på svenska. (NF och Wikipedia 2022-05-25)

Wachtmeister – Carl Axel Wachtmeister af Johannishus (1754–1810), från 1808 Trolle-Wachtmeister, friherre, senare greve. ”Han utnämndes 1779 till justitiekansler och blev, vid 28 års ålder, 1782 utnämnd till en av rikets herrar. 1787 kallades han till riksråd och innehavare av riksdrotsämbetet, som återupprättats av Gustav III. [- - -] Då kungen 1789 upplöste riksrådet och istället inrättade Högsta domstolen, blev Wachtmeister utnämnd till medlem av denna domstol. Denna position skulle senare kallas justitieråd. Dessutom var han en av de tre som fick behålla titeln riksråd, tills denna titel upphörde även för dem 1791. [- - -] 1789 blev Wachtmeister kansler för Lunds universitet. Efter Gustav III:s död 1792 utnämnde Gustav IV Adolfs förmyndarregering

Wachtmeister till president i Lagkommissionen samt till kunglig fullmäktig vid jubelfesten i Uppsala 1793. [- - -] Under förmyndarregeringen var han en av få som uttryckligen emotsatte sig Reuterholms agerande. Under Gustav IV Adolfs egen regering spelade riksdrotsen en ännu mer betydande roll än under de båda föregående regeringarna på grund av den aktning, som den unge kungen hade för honom, [- - -] När Karl XIII bestigit tronen och i och med antagandet av den nya regeringsformen fanns inte längre ämbetet riksdrots kvar. Dock blev Wachtmeister utnämnd till Sverige förste justitiestatsminister. [- - -] Han var serafimerriddare och kommendör av Nordstjärneorden. Han var på sin fritid verksam som målare och tecknare”. (Wikipedia 2022-05-25)

Wallenstierna – Carl *Bernhard* Wallenstierna (1748–1796), friherre, militär. ”Han blev efter konung Gustaf III:s mord häktad men befanns genast oskyldig och lösgavs.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25)

Wallenstråle – Fredrik Ulrik (Ulric) Wallenstråle (1740–1795), f. Wallin, adlad 1756, kungl. sekreterare, ordenshärold 1770–1774, kansliråds avsked 1773.

Wallvijk – Jean von Wallvijk (1710–1776), riksråd, greve. ”Men efter 1772 års revolution avskedades Wallvijk den 22 augusti jämte alla de övriga mössriksråden. Under revolutionsdagen skall Wallvijk ha varit den av rådet, som först märkte konungens förehavande, och med följande ord meddelat sin upptäckt åt de övriga riksråden, som höll på att justera sitt beslut om åtgärder till kväsande av revolutionen i Kristianstad: ’Gode Herrar, Kongl. Maj:t justerar vårt protokoll nere i högvakten; han spar oss besväret och vi kunna sluta’. Detta infall berättas ha varit orsaken till, att Gustav III gav Wallvijk plats i den nya rådkammare, som han upprättade samma dag som den gamla upplöstes.” (NF och Wikipedia 2022-05-21.)

Wanoch – Johan Wanoch (1732–1790), stallmästare, ryttmästare, adlad 1768, introducerad 1775. ”Var utmärkt skicklig i ridkonsten och undervisade sedermera drottning Sofia Magdalena i densamma.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25)

Wattrang – Jakob (Jacob) Wattrang (1720–1788), kammarherre, överhovstallmästare hos Adolf Fredrik. ”Avsked som tjänstg. överhovstallmästare 1772.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25)

Wrangel – Anders Reinhold Wrangel (1722–1780), riksråd, greve. ”Wrangel upphöjdes i friherreligt stånd 1771 och utnämndes vid tiden för Gustav III:s kröning den 12 maj 1772 till riksråd, men han blev entledigad av kungen efter dennes statskupp den 22 augusti samma år; Wrangel tillhörde dock dem som kungen därefter omedelbart utnämnde på nytt. Han blev 1778 upphöjd till greve.” (NF, BLN och Wikipedia 2022-05-21)

Wrangel – Eleonora Mariana Barnekow (1740–1803), gift 1762 på Tosterup med Anders Reinhold Wrangel (1722–1780), riksrådinna, friherrinna.

Örnfelt – Adolf Örnfelt (1743–1773), kammarherre, löjtnant, riddare av Svärdsorden och ryttmästare i armén i sept. 1772. ”Kammarherre hos kronprinsen, sedermera konung Gustaf III 1766. [- - -] Död ogift 1773-04-26 på Ulriksdals lustslott.” (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25) Skulle även kunna vara hans bror Fredrik Bengt Örnfelt (1742–1795), friherre, överstelöjtnant, vice landshövding i Södermanlands län 1783. (Adelsvapen-Wiki 2022-05-25)

Personer som var frånvarande vid kröningen men nämnda i Ceremonialet:

Lieven resp. Liewen – Hans Henric von Liewen (1703–1781), riksråd, riksmarskalk. Medlem av Vetenskapsakademien från 1750. ”29 april 72 hemkallades L under förevändning att hans ålder o sjuklighet ej medgav honom att fullfölja sitt framgångsrika arbete. [- - -] Men att L kände sig djupt kränkt av det inträffade framgår tydligt av det brev till Gustav III, i vilket han 4 juni från Viderup i Skåne tackar för utnämningen till överstemarskalk. Genom denna åtgärd hade konungen ädelmodigt upplyft honom ur den intighet vari intrigen störtat honom o rättfärdigat honom i allmänhetens ögon. Samtidigt anhöll han om en längre ledighet för att vårda sin hälsa. Några dagar efter kungens statskupp erhöll han titeln riksmarskalk.” (SBL)

Biskopen i Lund – Johan Engeström (1699–1777), biskop i Lund från 1748. ”Engeström fanns på plats vid riksdagarna 1751, 1755–56 och 1760–62, men deltog inte i partistriderna.” (Wikipedia 2022-05-20) ”När E. 1773 insatts i Bibelkommissionen, hindrade hans ålder och hälsa honom att deltaga i dess sammanträden. Hans eminenta språkkunskaper blevo likväl utnyttjade därigenom, att han hemma arbetade för saken.” (SBL)